tione dei q̄druplici. Figura.

tes:nō reputauit hoīes. (aut fili⁹ hoīs qm̄ vi.e.) dn̄s viſi
tauit nos ī incarnatiōe vt medic⁹ egrotū: qđ ſignificatuꝫ
fuit Gen̄.xxxvij. Ubi iacob miſit filiū ſuū ioſeph de hebrō
in ſychē vt viſitaret frēs ſuos: ⁊ inueit eos ī dothaym.ꝑ ia
cob intelligit deus pr̄:ꝑ ioſeph fili⁹ quē miſit de⁹ pr̄ de he-
bron:qđ interp̄taꝛ viſio ſempiterna:in ſychē qđ interpre-
taꝛ humerus vt.ſ.vitādo frēs ſuos labores ſuſtineret:et
inuenit eos in dothaim qđ interp̄taꝛ defectus: ⁊ ſignificat
mūdū in q̄ dn̄s viſitauit frēs ſuos Lu.j. viſitauit nos ori.
ex al. Itē dn̄s in p̄ſenti viſitat ꝑ grē infuſioneꝫ vt amicus
amicū. Apoc.iij. Ego ſto ad oſtiuꝫ ⁊ pulſo:ſi q̄s audi.vo.
me.⁊ aperuerit ianuā:intrabo ad illū ⁊ cenabo cuꝫ illo.et
ipſe mecū: ⁊ h̄ viſitatio ſignificata eſt Exo.iij. Ubi p̄cepit
dn̄s Moy.vt frēs ſuos viſitaret in egypto. Pſal. Uiſita
nos de⁹ in ſalu.t.i.in filio. Itē viſitabit nos ī morte vt do-
ctor Pſal. Uiſitabo in virga.iniqui.e. Itē viſitabit nos in
iudicio vt iudex. Soph.j. Scrutabo: hierlm in lucernis:
⁊ ſup viros defixos in fecibus ſuis. In his ergo ſupradi-
ctis manifeſte oſtēdiꝛ benignitas dei ad nos. Poſtea au-
tem ſequitur de humilitate xp̄i.

6 ¶ Minuiſti eum paulominus ab angelis:
gloria ⁊ honore coronaſti eum:et conſtitui
ſti eum ſuper opera manuū tuarum.

¶ Minuiſti eū) .i.filiū hoīs.ſ.xp̄m.i. paſſibilē ⁊ mortaleꝫ
et feciſti: ⁊ in h̄ minor fuit angelis nō tn̄ ſimpliciꝛ minor.
Un̄ ſubdit (paulomin⁹ ab angelis) .i. valde parū:qm̄ hu
militatē paſſionis ſecuta eſt glīa reſurrectiōis. vn̄ ſubdit.
(gloria) immortalitatꝭ (⁊ honore) ſedēdi ad dexterā prīs.
(coronaſti eū) .i.xp̄m ⁊ eſt differentia inter gloriā ⁊ hono
rē:q2 gloria eſt in ſe ad alios.honor in ſe ab alijs:per coro
naſti notaꝛ ꝙ eterna eſt glīa ⁊ honor:vel (gloria ⁊ ho.co.
eū) .i.vlī eccl̄ia q̄ eſt quaſi corona dn̄i. Job.xix. Cū ſede
rē.q.rex circūſtante exercitu:ecce corona .Eſa .xlix. Uiuit
dn̄s q2 his oībus velut ornamēto veſti. vniuerſalis enim
eccl̄ia corona eſt continēs q̄ttuor lapides p̄cioſos quibus
muniꝛ ⁊ defendiꝛ ⁊ decoraꝛ. Primū lapidē hꝫ eccleſia in
anteriori parte.ſ.reges ⁊ p̄ncipes q̄ defendūt eā ab inimi
cis viſibilibus. Secundū in poſteriori pte.ſ.ſacerdotes et
religioſos q̄ orōnibus ſuis defendūt eam ab inimicꝭ inui-
ſibilibus. Tertiū a dextris.ſ.p̄dicatores ⁊ doctores qui de
fendūt eā ab hereticis ⁊ erroīb⁹. Quartū a ſiniſtris agri-
colas ⁊ vinitores q̄ defendūt eā ab eſurie ⁊ fame.vn̄ pſal.
Poſuiſti in capite ei⁹ co.de la.p̄. (et cōſtituiſti eū) .i.eter-
naliter ſtatuiſti (ſup opa ma.t.) .i.ſup omnes creaturas.
Col.j. Primogenit⁹ omis creature. No. ꝙ tria data ſunt
homi. Prīo de⁹ creauit hoīem ad imagi.⁊ ſi.ſuā.ſcđo hn̄-
dixit ei.tercio dedit ei p̄eſſe ceteris creaturis. Siliter xp̄o
homini p̄mo data eſt humiliatio.q̄ notatur ꝑ (minuiſti).
ſcđo benedictio que notaꝛ per (coronaſti).tercio.datum
eſt ei preeſſe qđ notatur per conſtituiſti ⁊c̄.

h Differētia inter glīaꝫ et honoreꝫ

i Qr eccl̄ia eſt corona habens in ſe quatuor lapides p̄cioſos.

7 ¶ Omia ſubieciſti ſub pedibus eius oues
et boues vniuerſas:inſup ⁊ pecora cāpi.

¶ Cōtrariū videꝛ ſupra (minuiſti) ⁊c̄. Solutio:hic duo di-
cunꝛ ſcđm diuerſas naturas q2 ꝫm corruptionē minor fu
it angelis ꝫm ſpiritū nō. Item illud videꝛ ſupfluū qđ di
cit (Oia ſubieciſti) cū ſupra dixerit (conſtituiſti eū ſup.o.
ma.t.) Idem eīn videꝛ eſſe. Solutio. Licꝫ idē ſit in ſubie
cto.diuerſum tamē eſt in rōne:primū eīn dr̄ ꝫm rationem
ſuppoſitōis. hn̄ ergo dicit (oia ſbieciſti ſub pedib⁹ eius).
Pes dexter xp̄i eſt diuinitas:ſiniſter humanitas: ſub his
eīn ſunt oia.vn̄ Donec ponā ini.t.ſca.pe.tuo. Qđ eīn in-
firmū eſt in xp̄o eſt maius oī creatura: ꝫm illud.j.Cor.j.
Qđ infirmū eſt dei:forti⁹ eſt hoībus:poſt qđ dixit. (omia
ſbieciſti) ſubdiuidit (oues) .i.ſimplices. Joh.x. Ego ſum
paſtor bon⁹ ⁊ cognoſco oues meas ⁊ cognoſcūt me mee:
et Petro dictū eſt Johā.vltio. Paſce oues meas. (et bo
ues.ſ.p̄latos ⁊ p̄dicatores in agro dn̄i laborantes ⁊ tritu
rantes:de q̄bus diciꝛ Deuꝛ.xxv. Non alligabis os bouis
triturantis in area fruges tuas.i.grana a paleis diuiden-
tis.ſ.bonos a malis. Ille alligat q̄ impedit p̄dicatores ne

k Pes dexter et ſiniſter xp̄i.

p̄dicent. ⁊ qui falſum crimen eis imponit:vel q̄ eis victui
neceſſaria nō miniſtrat:in quo ſenſu videꝛ aplus hāc au-
ctoritatē inducere.j.Cor.ix. Predicatores auteꝫ dicunꝛ
boues ꝓpter quattuor. Primo ꝓpter ruminationē.i.medi
tationē ſcripturarū Leuiꝛ.xj. Anial qđ nō ruminaꝛ immū-
dū eſt: ꝓpter hoc p̄ceptū eſt Exo.xxv. Qr vectes ſꝑ eſſent
in anulis.ad portandā archā.ſcđo ꝓpter vngule ſciſſionē
id eſt diſcretionē in agēdis ⁊ diſcernēdis. Ezc.j. Plāta pe
dis eorū vt plāta vituli.tercio ꝓpter inceſſus maturitateꝫ
Orige. Uirtus habita viciū impetuoſum ⁊ ſup locū illuꝫ
Math.xxvj. Sūmus ſacerdos ſcidit veſtimēta ſua: dixit
Auguſtinus exterior mot⁹ indicat qđ interius nulla ſtabi
litate ſubſiſtat.quarto ꝓpter multi laboris tolerationem.
Job.v. Homo natus ad laborē (vniuerſas) hoc dixit in
femino vt noteꝛ fecūditas.vn̄ Greg. ſic exponit dicendo.
(boues). Notaꝛ fortitudo laboris ſubiūgendo (vniuer-
ſas) fecūditas prolis (inſup ⁊ pe.cā.) Inſup ad notādā
diuerſitatē inter boues de q̄bus p̄dixit: ⁊ dānandos de q̄-
bus ſubiūgit (⁊ pe.cam.) .i.luxurioſos vagātes per cam-
pos licentie:vn̄ Chayn occidit Abel In cāpo Gen̄.iiij.

l Qr predicatores dicūꝛ boues ꝓpter quattuor.

¶ Volucres celi ⁊ piſces maris: qui pam- 8
bulant ſemitas maris.

¶ Volucres celi) .i.ſupbos in pſona quoꝝ dr̄ in Eſa.xiiij.
Aſcendā i celū ⁊c̄. (⁊ piſ.ma.) .i.curioſos ⁊ cupidos hui⁹
mūdi (q̄ pam.ſe.ma.) etiā ad litterā vel myſtice: q2 ſemꝑ
ſunt i amaritudine ecce hic cōmemoranꝛ illa tria vicia.ij.
Job.ij. Omē qđ eſt in mūdo aut eſt cōcupiſcentia carnis
aut cōcupiſcētia oculoꝝ:aut ſupbia vite. Et nota ꝙ cū nu
merat malos dicit eoꝝ loca.ſ.cāpi.celi marꝭ. hec eīn ſunt
tria elemēta in q̄bus habitāt demones ⁊ nō in igne:q2 nō
in lucido. cāpus latitudo voluptatū ibi habitāt luxurioſi
Celū altitudo dignitatū ibi habitāt ſupbi: mare amaritu-
do diuitiaꝝ ibi habitant auari. Honorū aūt locū non di-
cit:eo ꝙ nōdū determiat⁹ eſt nob:vt aūt oñdat initiū ⁊ fi-
nē ad deū referendū in fine dicit qđ in p̄ncipio dixerat.

¶ Domine dominus noſter: q̄ꝫ admirabile 9
eſt nomen tuum in vniuerſa terra.

¶ Ipſe enī eſt p̄ncipiū ⁊ finis Apoc.j. ⁊ vltio. Ego ſuꝫ al-
pha ⁊ o. ⁊ ex hoc dr̄ pſalm⁹ iſte periodalis: q2 a quo ince-
pit terminat:ita ⁊ nos q̄ a deo proceſſimus:ſi receſſimus
ad eū redeamus qui eſt alpha ⁊ o. Periodales autē pſal.
qui repetunt in fine totum verſum:vt hic. Quidā tm̄ par
tem verſus:vt Benedic anima mea dn̄o.

¶ Pſalmus IX. Pſal.9.

Confitebor ⁊c̄. Titul⁹. In fineꝫ pro occultꝭ filij
pſalm⁹ dauid. Supra egit ꝓpheta de cōſtitutio
ne eccl̄ie. Hic agit de regimie eiuſdē occulta ſa-
pictia dei facto: ꝓpter h̄ intitulaꝛ de occultꝭ filij
et ſenſus eſt tituli talis. Pſal.iſte dirigēs nos in finē xp̄m
eſt dauid ꝓphete ſcript⁹ ꝑ occultꝭ filij.i.pro occulto aduē
tu xp̄i in carnē q̄ occult⁹ fuit iudeis cecatꝭ ⁊ ꝓfuit gētibus
Ro.xj. Cecitas ex pte ꝯtigit in iſrl̄ vt plenitudo gentiū in
traret: ⁊ ꝓ occlto ei⁹ iudicio qđ incipit a domo dn̄i.j. Pe.
iiij. Quo.ſ.in p̄nti purgat bonos ⁊ iuſtos:ꝯuertit peniten
tes. Excecat reprobos ꝯtēptores: ⁊ dixit occultꝭ ad differē
tiā manifeſtoꝝ:erit enī adhuc manifeſtat⁹ aduētus in ma
ieſtate ⁊ manifeſtū iudiciū qn̄ reddet vnicuiqꝫ ꝫm merita
ſ3 h̄ agit ꝓpha nō de maīfeſtis ſ3 de occultꝭ:vt dictū eſt q̄ ſūt
manifeſta hui⁹ pſal.p̄ncipaliꝛ inq̄ſtuꝫ aduēt⁹ xp̄i hūilis ē
ꝯtra antichriſtū: ⁊ inq̄ſtum occultū dei iudiciū ea q̄ fiūt in
mūdo diſponit ⁊ regit. vn̄ intētio ei⁹ eſt monere vt nō cre
dam⁹ mūdū regi caſu vl̄ fato:ſ3 iudicio dei iuſto Modus
talis eſt q2 q̄nqꝫ ſūt ꝑtitiōes. In p̄ma ꝓpha letus de eo ꝙ
aduētu xp̄i deſtruiꝛ cultura diaboli laudat dn̄m. In ſcđa
fideles vocat ad collaudāduꝫ ibi: (pſallite dn̄o).in tercia
finē maloꝝ ventuū pctōrib⁹ cū antichriſto p̄dicit ibi: (cō-
uertenꝛ pctōres). Quarto mala tpe antichriſti futura ꝓ-
tractat ibi: (vt quid dn̄e) Quinto orat iudiciū maturari:
vt mala ſctōꝝ finianꝛ ibi: (exurge dn̄e). Propheta ergo
letus de deſtructione dyaboli in aduētu xp̄i dicit.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

1 ¶ Confitebor tibi dñe in toto corde meo: narrabo omnia mirabilia tua.

¶ Cōfitebor tibi).i.laudabo te.(dñe).Ecce cōfitet̃ potētiā.⁊ in ſequēti ſerie oñdit ꝙ pfecte laudabit dicēs (in toto cor.m.) ⁊ ꝙ vtiliter.(narrabo oīa mira.t.) ⁊ ꝙ hylariter ibi:(letabor).⁊ vehement̃.ibi:(⁊ exaltabor in te):⁊ ope. ibi:(pſallā).poſtea oñdit q̄ fine laudabit.ibi:(noī.t.).i. ad honorē noīs.t.⁊ q̄re.ibi:(altiſſime).ꝓpter h̄ ergo dicit (cōfitebor).i.tecū fatebor:q̃ qđ hō cōfiteat̃.hoc habet̃ a dño.vel(cōfitebor).i.cū aliȷ̃s fatebor.ſ.cōfeſſione laudis ⁊ peccati ⁊ h̄.(tibi dñe in toto cor.m.)nō in pte:vt ille de quo dr̄:cōfitebit̃ tibi.cū bñ.ei ⁊ poſt ꝯfeſſionē.(narrabo) aliȷ̃s(oīa mirabilia.t.)q̄ſi ꝯfitebor intra (narrabo)extra. (oīa mira.t.)Sȝ hoc vr̄ falſum:eo ꝙ mirabilia ſint infinita ſicut ſupra dicit̃:q̄ȝ admirabile ē nomē.t. vbi dicit glo. ꝙ infinite.Solutio.Dicit hic oīa pro generibus ſingulorū et ſupra dixit infinite pro ſingulis generum.

2 ¶ Letabor ⁊ exultabo in te:pſallam nomini tuo altiſſime.

¶ Letabor ⁊ exultabo).q̄ſi cū hūilitate faciā. Eccli.xxxv. In oī dato hylarē fac vultū tuū.⁊ in exultatiōe ſctifica decimas tuas.i.opa.t.(in te).in quo eſt vera leticia. Phili.iiij.Gaudete in dño ſp.Pſ.In te cātatio.m.ſp.(pſallā) id eſt opabor(noī tuo).i.ad honorē noīs tui.vñ Leui.iȷ̃. Precipit̃(vt cauda).dño offerat̃.i.finalis intētio(altiſſime).quaſi iuſte.(pſallā noī tuo).quia tu es altiſſim⁹.vel

Moralit̃. A Nō.q̄ttuor neceſſaria p̄dicatori.

(altiſſime)aduerbialiter. Moralit̃.h̄ dȝ dicere q̄libȝ fidelis.⁊ pcipue p̄dicator.(cōfitebor). Et notant̃ hic q̄ttuor neccia p̄dicatori.ſ.ꝙ ſit mūd⁹ a pctō.Vñ dicit.(cōfitebor) pctm̄ tibi:q̃ tibi ſoli peccaui (in toto cor.hic notant̃ ꝙ ex contritiōe p̄cedēte dȝ exire cōfeſſio q̄ſi nō ſoluȝ in ore ſ; in corde.ſ.dolēte de pctō ⁊ h̄ in toto nō dimidio. Joel.iȷ̃.Cōuertimini ad me ī toto corde vr̄o ⁊c̃.Secundū ē officiȷ̃ executio qđ.ſ.cōgrue ſequit̃ poſt ꝯfeſſionē.Vñ dicit primo.(cōfitebor)⁊ poſt.(narrabo).p̄dicādo. Pſ.Qui exaltas me de portꝫ mor.vt annū.oēs lau.t.⁊c̃.⁊ alibi. Nūq̄d narrabit aliquis in ſepul.i.in pctō mortali miſcdias.t. ⁊ alibi peccatori dixit de⁹:q̄re tu enar.iuſti.m.⁊ aſſu.teſta.m.p os.t.glo.pollutū.Alioq̄n non credet̃ ei.Eccli.xxij.Muſica in luctu.i.in pctō mortali importuna narratio.Terciū eſt deuotio q̄ notat̃ cū ſbdit.(letabor ⁊c̃.)⁊ h̄ neceſſaria ē q̃ q̄ nō ardet nō incēdit.Vñ petit Pſ.in pſona p̄dicatoris:ſicut adipe ⁊ pingue.reple.a.m.⁊ſic labȷ̃s exulta.lau.os.m.ī p̄dicādo.Quartū ē vt qđ ore p̄dicat ope adimpleat:q̃ ſicut dicit Gre.leq̄nt̃ auctoritas pdit̃ cū vox ope nō iuuat̃:⁊ ꝓpter hoc ſequit̃.(pſallā)ope non ad vanā gloriam:ſed noī tuo altiſſime:ſequitur leticie ⁊ laudis cauſa.

3 ¶ In conuertendo inimicum meum retrorſum:infirmabuntur ⁊ peribunt a facie tua.

¶ In cōuertēdo).i.dū tu cōuertiſti.(inimicū meū).i.dyabolū.De q̄ Math.xiij.Inimic⁹ hō h̄ fecit.(retrorſum) hoc fecit dñs in ſua paſſiōe:q̃ dyabolus q̄ añ paſſionē p̄cedebat.q.dux mortꝫ:mō conuerſus eſt retrorſuȝ ablata ſibi ptāte:ad qđ ſignificandū draco in duob⁹ p̄mis diebus rogationū p̄cedit crucē.in tercio aūt die.q.xp̄o iā paſſo et reſuſcitato p̄cedit crux ⁊ ſequit̃ draco.⁊ in cōuertēdo iſtū inimicū retrorſum.(Infirmabunt̃).demones amiſſa manu trahēte facti manci.ante eñ hēbant duas man⁹.ſ.impellentē ⁊ attrahentē.in paſſiōe autē dñi amiſerūt manū trahentē ⁊ debilior facta eſt man⁹ impellēs.(et peribūt a facie tua).i.ꝓpter p̄ñtiam filiȷ̃ tui.vel(a facie).i.ab aniaduerſione iudiciȷ̃.Job.xiij.Et tūc a facie tua nō abſcōdar. ibi dicit Glo.aniaduerſiōe vel ī bono ſic infirmabunt̃ ſuprple pctōres ad malū faciendū:⁊ ſic erūt potētes ad bonū Eſt eñ infirmitas duplex:ſicut cōfuſio:de qua Eccle.iiij. Eſt cōfuſio adducēs pctm̄:⁊ eſt confuſio adducēs grām ⁊ gloriā.ij.Cor.xij.Cum infirmor tunc potens ſum.⁊ in pſal.Multiplicate ſunt infirmitates poſtea acce.(⁊ peribunt).a vita peccati. Prouerb.xij.Verte impios ⁊ non erunt ſpple impȷ̃:vnde ad Gal.ij.Viuo ego:iam nō ego:

B Man⁹ duplex diaboli:quarum vna defecit:altera debilitatur

inimicus ergo dñi.i.peccator:vt fiat amicus debȝ cōuerti retrorſuȝ a peccato relinquēdo illud Eſa.xxxj.Cōuertimini ſicut in ꝓfundum receſſeratis ⁊ debet infirmari in deſiderio mundi in quo prius fortis fuit vt fiat fortis in amore dei.Eſa.xl.Qui ſperāt in dño mutabunt fortitudinem ſic infirmatus erat beatus Vincētius q̄ñ dicebat tyranno Plus videbis me poſſe dum torqueor q̄ȝ p eſſis ipē q̄ torques.vñ ⁊ poſtmoduȝ coactus fuit tyrann⁹ clamare:vincimur:⁊ debet perire:nō ſolum infirmari ſed ⁊ mori:ſicut illi q̄bus dicit apl's Col.iij.Mortui eſtis ⁊ vita vr̄a abſcōdita eſt in celis.⁊ hoc fiet.(a facie tua).i.pro facie.i.cognitione tua.ſm ꝙ dicit Eſa.xxvj.A facie tua cōcepimus:et quaſi parturiuimus ſpiritum ſalutis.Pſ.Oſtende faciē tuam ⁊ ſalui erimus.

C Peccator vt fiat amicus dei q̄liter debȝ cōuerti.

4 ¶ Quoniam feciſti iudicium meum ⁊ cauſam meam:ſediſti ſuper thronum qui iudicas iuſticiam.

¶ Cōtinuo dixi:(in cōuertendo ⁊c̃.)Et hoc pȝ(Qm̄ feciſti iudiciū).quo xp̄s iudicatus ē a pylato(eſſe meū).i.mihi vtile.Eſa.liij.Liuore eius ſanati ſumus.⁊ Prouer.xx. Liuor vulneris abſterget mala.(⁊ etiā)feciſti(cām)quā xp̄us egit cōtra impios ⁊ dyabolū eſſe meum.i.mihi vtilē nō xp̄o:q̃ bonorū noſtrorū nō eget:ſic naute dicunt bonū ventum eſſe ſuū:q̃ eſt eis vtilis:iſtā cauſam xp̄s aduocatus noſter ſuſcepit pro nobis agendā.dyabolus eñ habebat cauſam cōtra hoīem:imo tenebat eū captiuum ⁊ allegabat longā p̄ſcriptionē ⁊ cyrographū decreti datuȝ a domino.ſ.q̄cunq; die comedert̃ mor.morie.Geñ.ij.⁊ in hoc caſu cōpulſus eſt hō clamare ad dñm.dñe vim patior.reſpōde pro me.vñ Hiere.xj Tibi dñe reuelaui cām meā:⁊ chriſtus aduocatus cām ſuſceptā fecit eſſe noſtrā:q̃ fecit nos obtinere in cauſaȝ:ſequit̃.(Sediſti).vel(ſedes) dico q̃ feciſti iudiciū meū ⁊ cām meā.⁊ hoc potuiſti deus pater:q̃(ſediſti).vel(ſedes ſup thronum).i.aiam xp̄i q̄ eſt tricliniū trinitatis.Si eñ aīa cuiuſlibet fidelis dicat̃ ſedes dei:q̄nto magis aīa xp̄i.Vñ pſ.Dñs in celo parauit ſedē ſuā.i.celeſti viro.ſ.xp̄o qui.(iudicas iuſticiā).ſ.xp̄s pro humano genere moreret̃:ſed h̄ nō videt̃ eſſe iuſtum cū xp̄s mortē nō meruerit:ſ; pōt dici ꝙ iuſtū fuit.i.collatiuū iuſticie q̃ ex morte eius ſecuta eſt nr̄a iuſticia:vl' ſic vt dirigat̃ ſermo ad xp̄m.(qm̄ feciſti iudi.⁊c̃).i.q̃ pro me iudiatus es ⁊ punitus iniuſte:iō iuſte accepiſti iudiciȷ̃ poteſtatē:pater eñ oē iudiciū dedit filio Joh.v.⁊ hoc eſt qđ dicit:(qm̄ feciſti ⁊c̃).ſediſti vel ſedes ſup thronū q̄ iudicas).i.iudicabis in fine.(iuſticiā).iuſte eñ iudicabit:vel (iuſticiā).nr̄aȝ nō ſolū iniuſticiā:pſ.Cū accepo tp̄us ego iuſti.iudi.ipē eñ etiā bona opa diſcernet:q̃ ſic dicit Eſa.lxiiij.Omēs iuſticie vr̄e tanq̄ȝ pannus mēſtruate.et Gre. Omnis noſtra iuſticia ad examen diuine iuſticie deducta iniuſticia eſt ⁊ ſordet in diſtinctiōe iudic̃ qđ eſtimatione fulget opantis.Et pñt hic notari octo cauſe q̄re deuictus eſt dyabolus:de q̄ ſupra dictū eſt.(in cōuertendo ⁊c̃)In p̄ma cā eſt q̃ patienter ſuſtinuit iudiciū pylati:vt dictum eſt ibi:(qm̄ feci.iudi.m.)Secūda:q̃ obtinuit in cauſa cōtra dyabolū:ibi.(et cām.m.)Tercia q̃ in oībus fuit obediens deo patri.ibi:(ſedes ſup thronuȝ).O pr̄.i.quieſcis ſup animā xp̄i obedictis.Quarta cauſa eſt:q̃ iudicabit ꝯ dyabolū:ibi.(iudicas iuſti).Quinta eſt increpatio peccatorum p ſe ⁊ per aplos.Vnde ſubdit.

D Quō iuſtū fuit chriſtū mori cū nō mereretur mortem.

E Octo cauſe quare deuictus eſt dyabolus.

5 ¶ Increpaſti gentes ⁊ perijt impius nomē eorū deleſti ineternum:⁊ in ſeculum ſeculi.

¶ Increpaſti gētes).i.pctōres gētiliter viuētes. Math.iij.Genimia viperaȝ q̄s demoſtrauit vobis fugere a ventura ira.Naū.j.Increpās mare ⁊ exiccās illud.Sexta ē cōuerſio ipſorū de q̄ ſubdit.(et perīt impius).iuxta illud ꝓuer.xij.Verte impios ⁊ nō erūt.Septima eſt pfectio eorū.de qua addit.(nomē eorū).i.impiorū deleſti.i.maliciaȝ eorū in qua noīati erant.Vñ pſ.Nunc memor ero no.e.p la.m.Eſa.xiiij.Perdā babylonis nomen ⁊ reliquias progeniē ⁊ germen.Nomen id eſt malam infamiā reliquias

id eſt memoriā ad delectandū ⁊ refricatiões. ꝓgeniem.i.
malā ɔſuetudinē:germē.i.malā volūtatē. Solutio. Cau
ſa eſt eoꝝ perſeuerantia. Vñ dicit:(delēſti ⁊c̄).non ad ho
rā:ſed ineternū.⁊ pro.i.in ſeculū ſeculi.⁊ ꝓpter oīs iſtas
cauſas.(framee).id gladius vel enſes.

6 ¶ Inimici defecerūt framee in finē: et ciui-
tates eorum deſtruxiſti.

F
Diabolus duos hab3 gladios.

¶ Inimici).i.dyaboli.(defecerūt).dr̄ aūt.(framee).plu-
ralit̄:q2 dyabolus duos h3 gladios:ꝓſperitatē et carnalē
delectationē de q̄bus Eze.xxi.gladi⁹ acutus eſt ⁊ limatus
bis. Dicit bis ꝓpter gladiū q̄ eſt ꝓſperitas ⁊ gladiū q̄ car
nalis delectio.⁊ ſbiungit Ezech.vt cedat victimas. ⁊ acu-
tus eſt vt puniat eterna pena:vt fulgeat limat⁹ eſt ꝑ trāſi
toriā delectationē. Stulti ṽo ɔſiderāt ſplēdorē et nō attē
dūt mucronē:ſicut puer accipit gladiū ⁊ ſcidit ſe.vñ Gre.
Fulget qđ delectat:latet qđ cruciat: ꝓpter h̄ monet Eccli.
xxi. Quaſi a facie colubri fuge pecca.ſi acceſſeris ad illa ſu-
ſcipiēt te dētes leonis.colub.a facie blandit̄:⁊ ſignat dele
ctationē:ſ3 cauda pūgit ⁊ ſignat penā eternā q̄ inde ſequi
tur:⁊ h̄ eſt qđ ſequit̄:ſi acceſſeris ⁊c̄.dētes eīm leonis qđ te
nēt firmiter tenēt ⁊ lacerāt:ſic pena eterna:⁊ etiā de h̄ gla
dio: iterum Ezech .xxi. In oībus portis eoꝝ dedi ɔturba-
tionē gladij acuti ⁊ limati:limati ad fulgendū acuti ad ce
dē:iſte eīm gladi⁹ penetrat oēs ſenſus iſte.(framee defe.
in fi.).i.qñ tēptati ɔſiderāt finē:tēptationē.i.penā eternā
q̄ latet Apo.xviij. Quantū glorificauit ſe ⁊ in delicijs fuit
tm̄ date illi tormētū ⁊ luctū.⁊ Greg. Dū culpa blādiri in-
choat:ad quē interitū mēs trahat̄ neceſſe ē agnoſcat:vel.
(in finē).i.in ɔſideratiōe finis vite nr̄e. Eccli.vij. Fili re-
cordare nouiſſima tua ⁊ ineter.nō pec. Deut.xxxij. Utinā
ſaperēt ⁊ intelligerēt ac nouiſſima ꝓuiderēt:vl̄.(in finē)
id eſt i ɔſiderationē finis tp̄aliū. Job.j. Nudus egreſſus
ſu3 de vtero matris mee:nudus reuertar illuc.j.ad Thi.vj.
Nihil intulim⁹ in hūc mūdū haud dubiu3:q2 nec auferre
q̄d poſſum⁹ ⁊c̄.vel.(in finē).i.in ɔſideratione finis cor-
poris nr̄i:q2 eſca vermiū erim⁹. Eccli.x. Cū morietur hō he
reditabit ſ̄mes ſerpētes ⁊ beſtias:vel.(in finē).i.in conſi
deratione finis mūdi.ij. Pe.iij. Cū h̄ oīa diſſoluēda ſint:
q̄les opꝫ nos eē in ſctis ɔuerſatiōib⁹ ⁊c̄.vel.(in finē).i.
in xp̄m q̄ eſt finis oīs ɔſūmatiōis. Nūe.xxi. Quicūq3 re-
ſpiciebat ſerpētē ſanabat̄.j. Pe.iiij. Xp̄o igit̄ paſſo ⁊ vos
eadē cogitatiōe armami:vel.(in finē).i in ɔſideratiōe3 il
lius finis ad quē creati ſum⁹. Nō eīm ſum⁹ creati vt coru⁹
vl̄ porc⁹.ꝓuer.j.fruſtra iacit̄ rethe an̄.o.pē. glō.facile laq̄
os euadit in terris:q̄ ocl̄os h3 in celis:(⁊ ciuitates eoꝝ deſtru
xiſti).ſ.colligatiões ⁊ munitiões ipſoꝝ: in q̄b⁹ dyabolus
regnat:pſ̄.accipiāt i vanitate ciuitates ſuas has inq̄3.(ci-
uitates deſtruxiſti).expellendo dyabolū ⁊ eos dei ſeruitio
ſbiugādo:ſic volebat facē Pau. Ro.vj. Nō regnet pctm̄
in vr̄o mortali corpe:vt obediatis ɔcupiſcētijs ei⁹ ſ3 neq3 ex
hibeatis mēbra vr̄a arma iniq̄tatis pctō: ſ3 exhibete vos deo
tāq3 ex mortuis viuētes ⁊c̄.vel (ciuitates eoꝝ).i.ipſoꝝ q̄
ſunt tres i regno dyaboli.i.in h̄ mūdo.ſ.auaricia:luxuria:
ſupbia.j. Jo.ij. Omē qđ eſt i mūdo: ɔcupiſcētia carnis ē

G
Ciuitates tres diaboli q̄s xp̄us deſtruxit.

⁊ ɔcu.o.⁊ ſup.vite.h̄ ſignāt ꝑuulas tres ciuitates q̄s edi
ficauerūt filij iſrl̄.pharaoni. Uidel3 phiton ⁊ rameſſe:vt
hēm⁹ Exo.j. Et tercia fuit on.qđ interp̄tat̄ ciuitas ſolis:
vt ibidē dr̄ ſ̄m traſlationē.lxx.phiton interp̄tat̄ os abiſſi.
vel os ꝓfundi h̄ eſt cupiditas q̄ nō pōt impleri. Eccl̄.xiiij
Inſatiabilis eſt ocl̄us cupidi. Eccli.v. Auar⁹ nō implebit̄
pecūia. Rameſſe interp̄tat̄ ɔmotio tynee:ꝑ tineā q̄ de ve
ſte naſcit̄ ⁊ eā ɔſumit ſignat̄ carnis illecebra q̄ de carne
naſcit̄ ⁊ eā ɔſumit:nō ſolū i futuro i gehennā:ſ3 etiā in p̄
ſenti:q2 q̄ fornicat̄ i corp⁹ ſuū peccat.j. Coꝝ.vj.ꝑ ciuitatē
ſolis ſignat̄ ſupbia q̄ ſp̄ lucē ⁊ apparere appetit:has tres
ciuitates deſtruxit xp̄s verā paupꝫtatē amplectendo auſte
rā ⁊ durā vitā gerēdo:⁊ oēm hūilitatē exhibēdo. Uñ nos
monet ad h̄ tria. Treñ.iij. Recordare paupꝫtatis ⁊ trāſgreſ
ſiōis mee abſinthij ⁊ fellis.vt mēoria paupꝫtatis xp̄i in no
bis deſtruat ciuitatē phiton.i.cupiditatē mēoria trāſgreſ-
ſiōis qua nō ſolū humiliauit ſe:ſ3 etiā exinaniuit deſtruat
ciuitatē ſolis.i.ſuperbiā:memoria ṽo abſinthij ⁊ fellis de

ſtruat ciuitatē rameſſe.i.oēm delectatiō3 carnis:⁊ ꝓpter h̄
dicit Hiere.xlviij. Relinq̄te ciuitates.ſ.iſtas tres ⁊ habita
re in petra.ſ.in xp̄o ꝑ iugē mēoriā illoꝝ triū q̄ p̄miſſa ſunt

¶ Perijt memoria eorum cum ſonitu: ⁊ do 7
minus ineternum permanet.

¶ Perijt memoria)ɔtinuo vere deſtruxiſti ita:(ꝙ perijt
memoria eoꝝ).i.perihūt in fine.(cum ſonitu).ſ.tube.de
quo.j. Coꝝ.xv. Canet eīm tuba ⁊ mortui reſurgent incor-
rupti.(vel cū ſo.) illo.ſ.quo intonabit dn̄s. Jte maledicti
⁊c̄. Soph.j. Erit in die illa vox clamoris a porta piſciū et
vlulatus a ſecunda:vel perijt in p̄nti.(memoria eoꝝ).id
eſt memoria malicie eoꝝ perit apud deum ne eos puniat:
(cū ſonitu).in bono.ſ.cōfeſſiōis ⁊ ɔtritiōis. Ezech.xviij.
Quacūq3 hora ingemuerit pctōr ⁊c̄. vel cū ſo. demoñ.in-
ſultantiū ⁊ ꝓſtrepentiū.cū eīm ɔuertunt̄ pctōres inſultāt
⁊ inſurgūt demones. Eſa.ix.b. Dis violenta p̄dicatio cu3
tumultu.hoc ſignificatū eſt Mar.ix.d. Ubi immūdus ſpi
ritus iuſſus a dn̄o exire ab hoīe obſeſſo exclamans ⁊ mul
tū diſcerpēs eū exiuit ab eo.⁊ Eze.iij. Aſſumpſit me ſpūs
⁊ audiui poſt me vocē ɔmotiōis magne. Uel i malo.(pe
rijt.me.eo.)ad litterā.(cū ſo.)cāpanaꝝ ⁊ planctus.q2 ſi
cut ſonitus ille cito trāſit.ſic mēoria eoꝝ cito delet̄.ꝓuer.
x. Memoria iuſti cū laudibus ⁊ no.impi.pu. ſ3 eɔtrario.
(dn̄s ineternū ꝑmāet):eſt eternū ꝙ nec habuit p̄ncipiū.
nec habebit finē vt deus ꝑ eternū qđ habuit p̄ncipiū:ſ3 nō
hēbit finē ignis etern⁹.etnū qđ hūit p̄ncipiū ⁊ hēbit finē:
vt vita p̄ns.de qua dr̄ q2 hō peccauit i ſuo etno.i.in ſua vi
ta:merito puniet eū i ſuo etno:eternū eīm dr̄ q̄ſi euiternū.

H
Eternum triplicitꝫ.

¶ Parauit in iudicio thronū ſuum ⁊ ipe iu 8
dicabit orbē terre in equitate: iudicabit po
pulos in iuſticia.

¶ Parauit i iudicio ⁊c̄.)q̄ſi dn̄s ꝑmanet ineternū i ſeipo
ſ3 ad alios iudicādos.(parauit i iudi.)q̄ iudicat⁹ eſt(thro
nū ſuū).i.iudiciariā p̄tātē.q2 ex eo ꝙ iudicat⁹ eſt.acq̄ſiuit
ſibi iudiciariā p̄tātem. Phil.ij. Propter qđ ⁊ deus exalta
uit illū ⁊ de.il.nomē qđ eſt ſup oē nomē Jſta aūt p̄tāte iu
diciaria vtet̄.vñ ſequit̄.(⁊ ipe iudicabit orbē t̄re in eq̄ta-
te).reddendo ſingulis digna merit̄.(iudicabit pp̄los).in
iuſticia h̄ eſt expoſitio p̄cedētis Eſa.xj. Judicabit in iuſti-
cia paupes ⁊ arguet i eq̄tate māſuetos terre. ¶ Mor̄.ꝑ Moralit̄.
orbē terraꝝ ſignant̄ p̄lati q̄ alios ɔtinēt. Sap.vj. Prebe
te aurē vos q̄ ɔtinetis multitudies q̄ debēt hic ⁊ oñdere
ſignū maxie ꝑfectiōis qđ i orbe notat̄ ꝓpter rotūditatē ꝑ
pp̄los ſubditi in h̄ q̄ ꝙ dicit p̄latos iudicari in equitate ⁊
ſbditos in iuſticia cū iuſticia ſit reddere vnicuiq3 qđ ſuu3
eſt.eq̄tas ṽo ſit reddere ⁊ qđ ſuū eſt.⁊ quātū ſuū eſt. No.
ꝙ diſtrictius iudicabunt̄ p̄lati q̄3 ſubditi: qm̄ vt dr̄ Sap.
vj. Exiguo ɔcedit̄ mīa.potētes aūt.po.tor.pa. Ne aūt ni
mis terreat ſeueritas iudicant̄.ſbiungit de benignitate ex
pectantis.

I
Juſticia ⁊ equitas q̄d ſint.

¶ Et factus eſt dn̄s refugium pauperi: ad- 9
iutor in oportunitatibus in tribulatione.

¶ Et factus eſt).interim refugiu3 ne noceat incurſus ini
mici.ꝓuer.xviij. Turris fortiſſima nomē dn̄i ad ipm̄ cur
rit iuſtus ⁊ exaltabit̄.(pauperi).ſpū.i.humili.pſ̄. Hūiles
ſpū ſaluabit:vel.(paupi).ad litterā.i.egeno.⁊ in h̄ notat̄
verus amor dei:q2 vt dicit Greg. Cū q̄s in ꝓſperitate dili
git̄.incertū eſt an ꝑſona.an ꝓſperitas diligat̄. ſ3 cui pau-
peri fact⁹ eſt dn̄s refugiū. Nunq̄d oī.determiat Hiero.di
cens. Uictus tenuis ⁊ cult⁹ aſperior ⁊ altiora xp̄iane reli
gionis inſtituta faciunt nō verū chriſtianū hunc ſcito eſſe
q̄ nō ſperat nec ɔcupiſcit nec ſolū eſt refugiu3 ɔ̄ mala vi
tanda:ſ3(adiutor).in bonis agēdis.(in oportunitatib⁹)
h̄ referendū eſt ad refugiū ⁊ adiutoriū.i. in his in quibus
oportuniū eſt:es refugiu3 ⁊ adiutor ⁊ illa ſunt p̄cipue tri-
bulationes. vñ addit.(in tribulatōne).vnde Eccli.xxxv.
Specioſa dei miſcdia in tp̄e tribu.quaſi nubes pluuie in
tp̄e ſiccitatis.vel ſic:(adiutor in oportu.)vt ſupra.(in tri
bu.)i.per tribulationē. Greg. Mala que nos hic p̄munt
ad deum nos ire cōpellunt.⁊ q2 talis adiutor es.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

10 ¶ **Et ſperent in te qui nouerūt nomē tuum quoniā nō dereliquiſti querētes te dñe.**

¶ (Et ſperent in te) .nō in ſeculo vel aliq̄ alio q̄ nouerunt no. t. ſ. ieſum. i. ſaluatorē. de q̄ Act. iiij. Nō eſt aliud nomē ſub celo q̄ oporteat nos ſal. fie. ⁊ merito ſperandū eſt (qm̄ nō derelinqs q̄rentes te dñe) .ſm illud. Eccle. ij. Nullus ſperauit in dño ⁊ cōfuſus eſt. pmāſit in mādatꝭ eius ⁊ derelictus eſt. Sȝ cōtrariū videt̄. ibi deus deus meus reſpice in me q̄re me dereli. Ad h̄ dicendū eſt ꝙ triplex eſt derelictio. ſ. grē: pene: culpe. Grē vt hic. pene vt ibi: deus deus meꝰ. quare m. dereli. culpe vt ibi: dimiſit eos ſm deſideria coꝝ. eoꝝ. Et no. hic tres vtutes theologicas. (ſperēt) .per ſpem q̄. (nouerūt) .p fidē (q̄rentes te) .per charitatem.

11 ¶ **Pſallite domino qui habitat in ſyon: annunciate inter gentes ſtudia eius.**

¶ (Pſallite dño). Secunda ps vbi inuitat fideles ad laudandū deū. cōtinuo: dñs nō derelinquit q̄rentes ſe. ergo o vos q̄s querētes nō dereliquit. (pſallite dño) .pſallere eſt modulari cū inſtrō qd̾ dr̄ pſalteriū: q̄ modulatio fit tactu manuū. pſallit ḡ qui cū exultatiōe ⁊ in iocūditate mentis bonū opatur ⁊ h̄ debȝ fieri: q2 hylarē datorē diligit deus. ij. Cor. ix. Eccli. xxxv. In oī dato hylarē fac. vul. t. ⁊ in exultatiōe ſanctifica decimas. t. in hyla. ſci. de. t. dño. i. ad honorē dñi. Math. v. ſic lu. lux. ve. co. ho. vt glorifi. pa. u. qui in celis eſt ve. vel dño. i. ꝓpter dñm habendū ⁊ amorē ipius: ⁊ merito eſt ei pſallendū. q2 habitat in ſctis: vn̄ dicit. (qui habitat) .p grām ⁊ (in ſyon) .i. in eccl̄ia militāte ⁊ triumphante. interpretat̄ em̄ ſyon ſpeculū vel ſpecl̄a. q̄ntum ad primū ſignificat eccl̄iam militantē. Nunc em̄ videmꝰ p ſpeculū in enigmate. q̄ntum ad ſecūdū ſignificat eccl̄iaȝ triūphantē: q2 ſpecula in altū ponit̄: ⁊ in ea videt̄ res a lōge. ſic in eccl̄ia triūphante. ps. Altiſſimū poſuiſti refug. t. a longe aūt vidēt ibi: q2 beate aīe vidēt in ſpeculo multa futura. nec ſolū opa: ſed ⁊ p verba laudare deū debemꝰ. Vn̄ ſequit̄. (annūciate) p̄dicando. Et no. ordinē p̄us eſt pſallendū q̄ȝ annūciandū. Vn̄ prius dixit. (pſallite) .⁊ poſtea (annūciate) .vn̄ Greg. Ille vberes fructꝰ ſue p̄dicatōis. colligit q̄ ſemīa bone opatiōis p̄mittit. Act. j. Cepit ieſus facere ⁊ docere. ps. Os meū apui ⁊ at. ſpi. ⁊ no. in h̄ nām lupi q̄ p̄mo apit os ſuū pedibꝰ ſuis anq̄ȝ apphēdat ouē. ſic p̄dicator dȝ apire os manibus. i. opibꝰ bonis. vt ſic attrahat ſpm̄ ſanctū: ⁊ incorporet pctōres ſimplices in corpus eccl̄e: ⁊ ſic erit magnus corā deo ⁊ hoībus. Math. v. Qui aūt fecerit ⁊ docuerit hic magnꝰ vocabit̄ in re. ce. ⁊ q̄bus debeat fieri p̄dicatio: ſbiungit. (inter gentes) .i. inter gētiliter viuētes. Math. ix. Nō eſt opus valētibus medico. ⁊ infra. Nō veni vo. iuſtos ſed pecca. Eſa. xxj. Occurrētes ſitiēti ferte aquā. nō dicit ebrio. ſ̄ ſitienti. vn̄ Grego. Decorde ſe aſſerit q̄ ortis ſitiētibus in flumie aquā ſpargit. ſequit̄ q̄d ſit p̄dicādū. (ſtudia eius) . multa fuerūt ſtudia dñi. Primū fuit ſtudiū pictoris. formauit em̄ nos ad imagi. ⁊ ſili. ſuā. Gen̄. j. Eccli. xxxviij. Cor ſuū dabit in ſilitudinē picture: ⁊ in glīa ſua perficiet opus. magno em̄ ſtudio ⁊ diligētia formauit nos deus. vnde q̄ſi ſtudens ⁊ deliberans ait: faciamꝰ hoīem ⁊c̄. Nō ſic de alijs de quibꝰ tātū dixit. ⁊ facta ſunt. fiat lux ⁊ facta eſt lux. Secūdū ſtudium eius fuit venatoris. venatus eſt em̄ nos p ſe ⁊ p alios Vn̄ Gen̄. xxvij. Dixit Iſaac ad filiū: tolle arma. t. pharetra ⁊ arcū ⁊ egredere foras. cūq̄ȝ venatu aliq̄d apph̄enderis: Fac mihi inde pulmētū ſicut velle me noſti: ⁊ affer vt comedā. Iſaac. i. deꝰ pater dicit hoc filio. p arcū ſignatur p̄dicatio. p pharetrā ſcientia ſacre ſcpture. p feras peccatores. Hiere. xvj. Poſt hoc mittam eis multos venatores ⁊ venabunt̄ eos de om̄i mōte ⁊ de omni colle: ⁊ de cauernis petrarū: q2 oculi mei ſup oēs vias coꝝ in mōtibus ⁊ collibus ⁊ cauernis ſolēt fere habitare. In mōte notat̄ ſuperbia. in colle lubricū carnis. In cauerna petrarū auaricia ꝓpter voloſitatē que eſt in acquirēdo ⁊ duriciaȝ in retinendo: et de his tribus peccatis debent venatores. i. p̄dicatores extrahere peccatores. Terciū ſtudiū fuit piſcatoris. Job. xl. An extrahere poteris leuiathā hamo: hamus fuit xp̄s in q̄ fuit eſca ſue vermis hūanitatis. ps. Ego ſum vermis ⁊ no hō: ⁊ ferrū deitatꝭ q̄ virtute ſua domat corda lapidea ſicut ferrū cetera metalla: h̄ hamo captꝰ eſt leuiathan: q2 videns vermē ⁊ volens eū deuorare captus ē ferro qd̾ nō aduertebat. volēs etiā hoc ſtudiū cōtinuari poſt mortē ſuā reliquit ſtudētes in hoc artificio. Hiere. xvj. Ecce ego mittam eis piſcatores multos ⁊ piſcabuntur eos. Mich. in fi. Velut reptilia terre turbabunt̄ de edibus ſuis. tangit hic qd̾ faciūt paſcatores: q2 quādo iaciūt rethe pulſant aquā in fundo ⁊ turbāt: ⁊ ſic piſces ſaliūt in rethe ⁊ capiunt̄: ſiliter pctōres oportet aliqn̄ turbari p egritudinē vel amiſſionē bonoꝝ vel etiā p terrorē penarū infernaliū: ⁊ tūc cōuertunt ſe ⁊ ſaliunt in rethe p̄dicatoris parati facere ſcd̄m cōſiliū eius: ⁊ ſic extrahunt̄: ⁊ facit illos deus de malo egredi ſicut ratū de horreo. Quartū ſtudiū eſt aucupis. Job. xl. Nūq̄d illudes ei q̄ſi auis: ⁊ tūc venit auis ⁊ capit̄: ſic deus ſibilat p aliquā delectationē vel inſpirationē interiorē quā ipſe dat vt capiat nos vinculis pnīe vel religionis. Amos. iij. Nūquid cadet auis in laqueū abſq̄ȝ aucupe: ⁊ ſic eſt ꝙ auis dū capta eſt libenter ſe ſolueret et effugeret: ſed cū videt ſe nō poſſe ſuſtinet ⁊ poſtmodū domeſtica fit: ſic eſt aliqn̄ homo qui de nouo intrauit religionē ⁊ ꝓfeſſus eſt: p̄ dat̄ ei religio ⁊ aliqn̄ vellet exire ſi honeſte poſſet ſed cum ſentit ſe voto aſtringi ſuſtinet ⁊ paulatim incipit ei religio placere ⁊ fit domeſticus dei. Quintū ſtudiū eſt pugnātis. Prouer. xxiiij. Cū diſpoſitiōe itur ad bellū. Joſue. viij. Cepitq̄ȝ p inſidias regē Hay. ⁊ ſuſpēdit illū in ligno gemino. i. in cruce facta de duobus lignis: ita fuit ꝙ Joſue ibi ſimulauit fugā ⁊ illi de hay ſecuti ſunt ⁊ ſic capti fuerūt. hay interpretat̄ vita valliū: ⁊ ſignat peccatū qd̾ eſt humilis ⁊ ſordida vita: dñs ſimulat fugā alicui peccatori dū eſt in proſperitate ⁊ exponit eū tribulationibus ⁊ aduerſitatibus: tūc videt̄ dñs fugere ab eo: ille aūt inſequit̄ orando cōſiliū q̄rendo a bonis: ⁊ tunc capit̄ ⁊ ad pniam inclinat̄ ⁊ ſuſpendit̄ in ligno gemino. i. pena de cōmiſſis ⁊ omiſſis. Sextū ſtudiū eſt ſophiſtice diſputātis. cōcludit em̄ dyabolū. ꝓpoſuit: ego ſum hō dyabolus intulit: nō ergo deus: ſic q̄dam p̄ſumentes de ſua ſcientia ex ꝓpoſitionibus dei falſas inferūt concluſiones ꝓpoſitiōes dei ſunt facta eius ex q̄bus multi volūt cōcludere ⁊ vaticinari futura: ſed tandē vidētes cōtrariū accidere in ſcientiā ⁊ ſtulticiā ſuā recognoſcūt: ⁊ ita cōcludit eis dñs ⁊ q̄ſi victos ad pniam reducit. Job. v. Qui apprehēdit ſapientes in aſtutia eoꝝ. Septimū ſtudiū eſt cuſtodis ne capiatur ciuitas vel caſtrū vł ne fures abportēt racemos. Eſa. v. Vinea facta eſt dilecto meo in cornu filio olei ⁊ ſepiuit illā. ⁊ Eſa. lxij. Sup muros. t. hierl̄m cōſtitui cuſtodes. ſ. angelos ⁊ p̄latos. Iſta ſeptē ſtudia debemus annūciare. Primū eſt pictoris vt formet. Secūdū venatoris vt ſilueſtres hoīes cōuertat. Terciū piſcatoris vt ſubmerſos in luto peccati extrahat. Quartū aucupis vt leues ⁊ incōſtātes laqueis pnīe illaqueet. Quintū pugnātis vt dyabolū deuicat. Sextū ſophiſtice opponēt̄ vt illi cōcludat. Septimū cuſtodis: ne qd̾ hȝ amittat. Sȝ poſſet q̄s dicē quō annūciabimꝰ q̄tidie mortificāt̄ q̄ annūciāt. Rn̄det ſecure annūciate ⁊ nolite timere eos q̄ corpus occidunt. Math. x.

R. No. ꝙ mlta fuerunt ſtudia dñi

Figura.

¶ Quoniā reqrens ſanguinē eorū recordatus eſt: nō eſt oblitus clamorē pauperum. 12

¶ (Quū ipe reqrens ſanguinē eoꝝ) .i. vindictā ꝓ effuſiōe ſanguis eoꝝ q̄ ānunciāt. (recordatꝰ ē) .ipoꝝ occiſoꝝ vindicādo ſanguinē ⁊ eos glificādo. Nō tribꝰ modis reqrit dñs ſanguinē ab homicida: reqrit ſanguiēȝ. i. vindictā ꝓ ſanguie. vn̄ Gen̄. iiij. Vox ſanguis fr̄is. t. clamat ad me de t̄ra reqrit etiā a p̄ncipibꝰ q̄ nō tuent̄ eos: q2 poſſe ꝓhibē ⁊ nō ꝓhibē malū ɔſentire eſt: reqrit etiā ſanguinē aīaꝝ a p̄lat̄. i. pctā cū ex eoꝝ negligentia p̄eant ſbditi. vn̄ aplus Act. xx. Mūdꝰ ego ſuȝ a ſanguie oīm Eze. iij. ſi dicēte me ad ipiū morte morieꝛ nō annūciaueꝛ ei: ipe ipius in iniq̄tate ſua moriet̄. ſan. aūt eiꝰ de ma. t. reqrā: ⁊ p h̄ qd̾ dic (requirens) notat̄ iterato quaſi in p̄ſenti querit ⁊ in futuro iterū requiret. (et quoniaȝ ita requirens ſanguinē recor-

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

datus eſt) patet ꝙ (nō eſt oblitus cla.pau).ps̄.quoniam
nō ſpreuit depre.pau.Eccli.xxv.Non accipiet dn̄s perſo
nā pauperū ⁊ deprecationē leſi exaudiet: nō deſpiciet pre
ces pupilli.⁊ qui ſit clamor ſubiungit.

13 ¶ Miſerere mei domine: vide humilitatē
meam de inimicis meis.

¶ Miſerere).Et notanť hic quattuor.Primo captat be
niuolentiā ꝓpter ꝓpriā naturā:q2 creatura dei eſt cū dicit
(miſerere mei).ſ.qui ſum tua creatura:⁊ bn̄ notať ꝑ mei
qḋ eſt pronomē ſignās mere ſubſtantiā:ſubſtātia aūt ois
a deo Sap.xj.Diligis omia q̄ ſunt ⁊ nihil odiſti eoꝝ que
feciſti.Item captat beniuolentiā a dominatione dei cum
ſubiūgit.(domie).q̄ potes ⁊ debes ſeruis miſereri. Sap.
xj.Miſereris omniū quia omia potes. Tercio ꝓpter pro
priā humilitatē cū dicit: (vide hūilitatē meā) Eccli.xxxv.
Oratio humiliantis ſe nubes penetrabit ⁊ donec appro
pinquet nō cōſolabiť:⁊ nō diſcedat donec altiſſim⁹ aſpi
ciat ⁊ dominus nō elongabit.Quarto propter crudelita
tem inimicoꝝ:ibi.(de inimicis meis).Treñ.Uide domi
ne afflictionē meā:qm̄ erectus eſt inimicus.Exod.iij.Ui
di afflictionē populi mei in egypto:⁊ clamorē eoꝝ audiui
propter duriciam eoꝝ qui p̄ſunt operibus (Uide).inq̄z.
(humili.me.)ſupple eſtimabilē.de inimi.m.q2 dicit Glo.
de ſuperbia inimici eſtimať humilitas patientis.(Uide)
inq̄z cuius aſpectus auxiliū eſt.⁊ hoc eſt.

14 ¶ Qui exaltas me de portis mortis vt an
nunciem omēs laudatiōes tuas in portis
filie ſyon.

L
Porte mortis multe de quibus exaltať homo.

¶ Qui exaltas de portis mortis).Quod plures ſunt por
te ꝑ quas ingrediť mors.ſ.quiq̄z ſenſus.Hiere.ix.Aſcen
dit mors ꝑ feneſtras noſtras ingreſſa eſt domos noſtras
Uñ monet Eſa.xxv.Uade popule meus intra cubicula
tua:⁊ claude oſtia.t.ſup te.de his portis exaltať hō ſpūa
lia ſectando.Itē per q̄s itur ad mortē peccata mortalia
appropinquauerūt vſq̄z ad portas mortis.Uñ orat eccle
ſia.A porta inferi ⁊c.de iſtis exaltať hō per peccati abbo
minationē:illi eñ qui nō abhominanť peccatū nō exaltā
tur:ſed deijciunť in peccatū.Itē que ducūt ad mortē.ſcʒ
dyaboli ⁊ miniſtri eoꝝ.de q̄bus Math.xvj.Et porte in
feri nō p̄ua.aduer.e.ps̄.portas ereas ⁊ vec.fer. confre.de
hijs portis exaltať homo tēptationibus viriliter reſiſten
do.Iac.iiij.Reſiſtite dyabolo ⁊ fu.a vo.Item q̄ tegunt
mortē.ſ.hypocrite.Uñ Iob.xl.Portasvultus ei⁹ q̄s ape
riet:ſicut eñ oſtiū quādoq̄z claudiť ne ea q̄ ſunt in domo
videanť:ſic vultus hypocrite claudiť ne ſpurcitia conſci
entie eius videať:q2 ſi aperiť oſtiuʒ illud multa enormia
viderenť.Eſa.viij.Fili hominis fode parietem:⁊ cū per
fodiſſem aperuit mihi oſtiū vnū ⁊ dixit ad me:egredere ⁊
vide abbominatiōes peſſimas quas iſti faciūt hic.Ephe.
v.Que eñ in occulto fiunt ab ipis turpe eſt dicere de his
portis exaltať homo bona ſinceriter operādo.De his er
go exaltat dominus ⁊ ad q̄d ſubdit.(vt annunciē).predi
cādo.Prius eñ optet ab eis exaltari ⁊ obſeruari q̄z predi
cet hō.vñ Greg.Qui carnalibus actibus incubat vitā ali
oꝝ inſtituere volens:neceſſe eſt vt erubeſcat.⁊ alibi idē
ſordes tergere nō valēt manus q̄ lutū tenēt.(oīs lauda.
t.).i.oia opera laudabilia:vel vt oēs mee annūciationes
ſint laudes tue ⁊ hec:(in portis filie ſy.).ego.ſ.exiſtens et
exiſtētibus illis.(annunciē ⁊c).filia ſyon eſt eccl'ia trium
phans:porte eius multe ſunt.Porta eñ eſt beata v̉go de
qua Eſa.xliiij.Porta hec clauſa erit nō aperieť:⁊ vir nō
tranſiet ꝑ eā.q2 dn̄s deus iſrael.ingreſ.eſt ꝑ e.hec eſt de q̄
cātamus in hymno.felix celi porta:in hac ſtare debemus
ꝑ iugē meditationē ⁊ iuge ſeruitiū Itē porta eſt eccl'ia mi
litans.Geñ.xxviij.Nō eſt hic aliud niſi domus dei ⁊ por
ta celi.In iſta ſtare debemus ꝑ concordiā ⁊ vnitatē.Itē
porte ſunt angeli.Unde ps̄.Eleuamini porte:etiā in hijs
ſtare debemus ꝑ ſanctitatis eoꝝ imitationē.Item porte
ſunt dies iudicij.Prouerb.vlti.laudēt eam in portis opa
ſua.in iſtis ſtare debemus ꝑ diei iudicij frequentē recor
dationē ⁊ ꝓprie cōſcie̅tie diiudicationē.j.Cor.Si noſmet

M
Multe ſunt porte eccleſie triumphantis.

ipſos diiudicaremus nō vtiq̄z iudicaremur.Prouerb.xx.
Rex q̄ ſedet in ſolio iudicij diſſi.oīe ma.in ſuo.Itē por
te ſunt v̉tutes.Prouerb.vlti.Nobilis in portis vir eius.
Exod.xxxij.Ite ⁊ redite de porta vſq̄z ad portā.i.de v̉tu
te in v̉tutē.ps̄.Ibūt de v̉tu.in vir.In iſtis ſtare debemus
ꝑ bonoꝝ operū executionē.Itē porte ſunt p̄lati.Eſa.ix.
occupabit ſalus muros.t.⁊ portas.t.laudatio.⁊ Eſa.liiij
Ponā por.t.in lapides ſculptos.Nō eñ debent ſolū pin
gi ꝑ ſcientiā:ſed ⁊ ſculpi ꝑ exemplū bone vite vt dicāt cū
apl'o.Gal.vlt.Stigmata dn̄i ieſu i cor.m.por.In iſtis ſta
re ⁊ eis aſſiſtere debem⁹ debitā reuerentiā ⁊ obedientiam
exhibēdo.Itē porte ſunt ſacramēta eccl'ie.ſ.bap.pnia ⁊c.
Pſal.introite por.e.in ꝯfeſ.In his debem⁹ exiſtere ea cre
dēdo ⁊ hūiliter ſuſcipiēdo ⁊ debite reuerēdo:⁊ q2 ita exal
tas me.

¶ Exultabo in ſalutari tuo:infixe ſunt gen 15
tes in interitu quem fecerunt.

¶ Exultabo in ſalu.t.)i.in ipſo q̄ eſt ſalutare.t.⁊ noſtrū.
(tuū)q2 a te miſſus eſt:noſtrū q2 ad nos miſſus eſt.(ego
exultabo)ſ̉ gentes nō.i.gētiliter viuētes.(in interitu quē
fece.).i.in pctō qḋ fecerūt ſibi ad interitū p̄us determina
uit de bonis q̄ fiunt iuſtis in p̄nti:hic ſubiūgit de pena re
proboꝝ in p̄nti.Prima pena eſt obduratio:vñ dicit:(in
fixe ſunt).ꝑ obdurationē ⁊ obſtinantiā.ps̄.Infixus ſum
in limo profun.⁊ ſoph.j.viſitabo ſup viros defixos in fe.ſ.
Secūda pena eſt illaqueatio in pctō.vnde dicit:

¶ In laqueo iſto quem abſconderūt cōpre 16
henſus eſt pes eorum.

¶ In laqueo iſto).notato.ſ.cōſuetudinario.i.in fraudu
lēto cōſilio ꝙ fecerūt ad capiendū alios.Iob.xviij.Pre
cipitabit eū conſiliū ſuū:immiſit eñ in rethe pedes ſuos.
(quē abſconderūt).i.ſub quodā p̄textu iuſticie abſconde
re voluerūt:Oſee.xiij.Colligata eſt iniq̄tas effraym ab
ſcōditū ⁊ peccatū eius.(cōprehēſus eſt pes.e.).i.malus
affectus eoꝝ:pes anie eſt amor q̄ ſi prauus eſt dr̄ cupidi
tas qua inclinať ad terrena:vel libido qua inclinatur ad
carnalia:ſi rectus eſt dr̄ charitas:⁊ tunc erigiť ad eterna
iſti abſconderūt laqueum:ſed fruſtra.qm̄:

¶ Cognoſceť dn̄s iudicia faciēs in opibus 17
manuū ſuarum cōprehenſus eſt peccator.

¶ Cognoſceť dn̄s).hic in p̄nti a ſanctis:⁊ ſic cognito dn̄o
laqueū fugient ⁊ euadent.Prouer.j.Fruſtra iaciť rethe
ante.o.pen.ibi Glo.facile euadit laqueos in terris q̄ ſem
per hʒ oculos in celis.(iudicia fa.occulta).occulto eñ iu
dicio cōprehenduntť illi in laqueis q̄s abſcondunt et iuſti
euadūt vel de futuro legiť:ſic ita infixe ſunt gētes nec deū
volūt cognoſcere modo:ſed ipē cognoſceť eſſe dn̄s.(iu
dicia fa.)in die iudicij vel in die mortis vel in die tribula
tionis.In his eñ trib⁹ facit vel faciet dn̄s iudicia:⁊ oſtē
dit ſe eſſe dn̄m.⁊ q̄d iudicabit dn̄s ſubdit.(in opib⁹ ma.
ſuarū ⁊c).q2 ſicut dicit apl'us.ij.Cor.v.Omēs nos ma
nifeſtari oportet añ tribu.iudi.vt recipiat vnuſq̄ſq̄z pro
pria corpis prout geſſit ſiue bonū ſiue malū:⁊ boni recipi
ent bona:mali v̉o mala:⁊ h̄ eſt.(comprehenſus eſt pctōr
in opibus ma.ſuarū).Hiero.Unuſq̄ſq̄z peccās ſecū por
tat funes vincula tormēta:vñ ſuſtinet mala.Prouerb.v.
Iniquitates ſue capiūt impiū:⁊ funib⁹ pctōꝝ ſu.cōſtrin.

¶ Conuertanť peccatores in infernum:om 18
nes gentes que obliuiſcunť deum.

¶ Cōuertanť pctōres in infernū) cōtinuo ſ̉m ꝙ p̄cedēs
legiť de p̄nti cognoſceť dn̄s:in p̄nti a bonis q̄ iudicia ei⁹
patienter ſuſtinēt:(ſed peccatores).q̄ danť in reprobum
ſenſum.(cōuerteť in infernū).i.in mortiferā delectatio
nē vel de pena futura legiť:dixit ſupra in opibus ma.ſua
rū cōpre.eſt peccator:ſed q2 ſtipēdia peccati mors:ergo.
(cōuertanť peccato.in infer.)ad litterā ⁊ p̄dicit hoc non
optat nec dixit peccātes:ſed peccatores.ſed ſ̉m habitū ꝑ
hoc qḋ dicit (cōuertanť).innuit cōuerſionē ſ̉m corpus ⁊
animā:⁊ que ſunt illi peccatores oſtēdit ſubdens.(omēs
gentes que obli.ſummā de).ſapientiā hunc obliuiſcitur

omis q̄ mortaliter peccat. Grego. Quē rapit iniq̄tas infernus absorbet sed hec obliuio nō cadet in virū sanctū. Hiere. ij. Nūquid obliuiscit̄ virgo ornamēti sui: ⁊ sponsa fascie pectoralis sue: ꝓplus vero meus oblitus est mei: hec virgo est anima incorrupta cuius ornamentū est summa pulcritudo: similiter sponsa est anima deo cōiuncta fascia pectoralis. summa sapiētia cuius non obliuiscit̄ hec sponsa.

19 ¶ Quō nō in finē obliuio erit paupis: patientia pauperū non peribit in finem.

¶ Quō nō in fi. obli. e. pau.) cōtinuatio supra dixit. (non est oblitus cla. pau.) ⁊ vere. (quō nō in finē ⁊c̄.) vel sic ita obliuiscunt̄ deū: s. deus obliuiscet̄ eorū: licꝫ hic magni nominis sint: pauperū vero q̄ hic nullius nois sunt nō obliuiscet̄: qꝛ eorū noia scripta sunt in celis: ⁊ h̄ est. (quō in fi. obli. e. p.) Tercio mō ⁊ melius cōtinuari pōt sic: cōuertant̄ peccato. i. infernū quare: (quō in fi. ⁊c̄.) q. d. iō punient̄: qꝛ oppsserūt hic paupes quorꝫ non in finē erit obliuio apud deū. Est aūt multiplex pauptas vicꝫ necessitatis. Math. xxvj. Pauperes semp habebitis vobiscū. Itēꝫ simulationis vt faciūt q̄ exterminant facies suas vt videant̄ hominibus ꝓpter penuriā ieiunātes. Math. vj. Hec est hypocrisis eorū cupiditatis sicut sunt diuidētes. Senec. Non q̄ parū hꝫ pauper est sed q̄ plus cupit. Prouer. xiij. Est quasi diues cum nihil habeat. Apoc. iij. Tu dicis qꝛ nihil ⁊c̄. Hiero. Auaro deest tam qd̄ hꝫ q̄ꝫ qd̄ non hꝫ. Itē tolerantie sicut in stultis egētibus q̄ dolent ⁊ grauant̄ de sua paupertate: de hac ps̄. Simul in vnū diues ⁊ pauper: ⁊ phus Pauptas est odibile bonū. Itē est paupertas eterne calamitatis. Eccli. xviij. Memēto necessitatē pauptatis i die diuitiarū. s. illā quē patiētur mali in inferno necessitatem vocat: qꝛ nō poterat subleuari. Itē paupertas volūtatis. Math. v. Beati paupes spū: ⁊ h̄ duplex pauptas spūs ⁊ paupertas rerū. Pauptas spūs h̄ est humilitas. Pauptas rerū est duplex: abiectiōis ⁊ subiectionis. abiectionis vt hō nudus xp̄m nudū sequat̄: de qua Hiero. victus austerior cultus abiectior ⁊c̄. xp̄iane religiōis instituta nō faciūt verū xp̄ianū: hunc scito verū xp̄ianū q̄ nec hꝫ nec cōcupiscit: paupertatē subiectiōis habēt illi q̄ non amant diuitas quas hn̄t: sed bene dispensant: de q̄ poeta. Et mihi res nō me rebus supponere conor. j. Cor. vij. Qui vtunt̄ hoc mūdo tanq̄ꝫ nō vtāt̄ eꝰ: s̄ q̄ paup est altero istorꝫ duorū modorū que vtraq̄ꝫ pauptas est spūs nō erit obliuio in finem vel in fine: licꝫ modo videat̄ dn̄s obliuisci eos ⁊ possumus assignare sex causas q̄re amplectēda ⁊ diligenda est ista pauptas spūs. Prima est qꝛ facit heredē regni celorū. Math. v. Beati paupes spū. q. ip. est re. ce. et dicit est nō erit. Vñ notat̄ beatitudo in pn̄ti. Secūda cā est: qꝛ dat certā experientiā de amicis. Sene. ꝓpter h̄ vnū amanda est pauptas: qꝛ vultus sodaliū ambiguos. i. qui prius erant ambigui ostēdit: ⁊ Greg. Cū q̄s in ꝓsperitate diligit̄ incertū est an psona an prosperitas diligat̄. Prouer. xix. Diuitie addūt amicos plurimos. a paupere etiā q̄s habuit separant̄. Sene. Mel musce sequunt̄ cadauera lupi p̄dam sequit̄ turba h̄ nō hominē: vñ dicit Eccli. xx. Fatuo nō erit amicus ⁊ nō erit gratia in bonis illius: q̄ eīn edūt panē illius false lingue sunt. Tercia est qꝛ ille in quo erāt oēs thesauri sapiētie ⁊ scientie abscōditi: vt habet̄ Col. ij. Hanc sibi elegit: vñ. ij. Cor. viij. Scitis gratiā dn̄i nostri iesu xp̄i quō egenus ꝓpter vos factus est cū esset diues: vt illius inopia vos diuites essetis. Hiero. dicit aplōs Heb. xij. Deponētes omne pōdus. s. diuitiarꝫ ⁊ circūstans nos pctm̄ curramus p patientiā ad ꝓpositū nobis certamen aspicientes in auctorē fidei ⁊ cōsūmatorē iesum. q̄ ꝓposito nobis gaudio sustinuit cōfusione contempta. ⁊ ibi dicit Aug. Oia bona terrena cōtempsit vt ea esse contemnēda mōstraret oia mala terrena q̄ sustinere p̄cipiebat sustinuit vt in istis nō quereret̄ felicitas: nec in illis timeret̄ infelicitas. Quarta cā est qꝛ amotis curis ⁊ sollicitudinibus tp̄alium aīa liberius intendit deo. vñ Greg. Cor humanū opibus ⁊ libertate dissoluit̄ pauptatibꝰ ⁊ erumnis ad seipm̄ intus colligit̄: ⁊ Math. xiij. Sollicitudo seculi ⁊ fallacia diuitiarū suffocāt verbū ⁊ sine fructu efficit̄. ibi dicit Beda. Diuitie strangulant guttur mētis nec bonū desideriū in cor intrare sinūt. Eccl'e. v. Saturitas diuitis non sinit eū dormire somno cōtemplatiōis. Quinta cā est quia pauperū est dn̄s sollicitus. ps̄. Ego aūt mendicus sum et pauper ⁊ dn̄s solli. est mei. sicut mater q̄ hꝫ duos pueros sollicita est de infirmo sic est dn̄s de paupibus: qꝛ hic non habēt consolationē. Math. v. Beati q̄ lugent econtrario ve vobis diui. ⁊c̄. Esa. lxvj. Ad quē respiciaꝫ nisi ad paupculū. ps̄. Oculi eius in pau. respi. Sexta cā est qꝛ reuocat deū ad memoriā. ps̄. Edent paupes ⁊ satur. ⁊ lau. do. p cōtrariū. Osee. iij. Adimpleti sunt ⁊ saturati sunt et eleuauerūt cor suū ⁊ obliti sunt mei. (Patiētia pau. ⁊c̄.) Nō dicit pauptas vel fides vel huius: qꝛ petiētia paupis maxime digna est remūeratione: eo q̄ raro inuenit̄ ⁊ cū difficultate seruat̄ patientia in paupe: ⁊ illaꝫ maxime respicit dn̄s: quia spirituū ponderator est dn̄s. Prouer. xvj. Nec quid sed ex quāto detur attenditur. Prouer. vj. Melior est patiens viro forti. (nō peribit in fi.) i. in eternū. vel (in finē) dicit per simile: cū eīn dr̄ alicui petenti: expecta vsq̄ꝫ in finē: signū est q̄ reseruet̄ ei aliq̄d magnū sicut dicit elemosinarius qn̄ vult alios paupes melius pagare q̄ꝫ alios preterit illos ⁊ dicit: expectate vsq̄ꝫ in finē: similiter facit dn̄s modo p̄terit paupes: dat diuitibus diuitias temporales: sed paupibus reseruat spirituales: ⁊ si patienter expectēt melius pagabunt̄ q̄ꝫ isti diuites: quia sicut dr̄ Prouer. xx. Hereditas ad quā festinat̄ in p̄ncipio in nouissimo benedictione carebit: sicut patuit in diuite. Lu. xvj. Fili recordare: quia recepisti bona in vita. t. ⁊ Lazarus similiter mala: nūc autē hic cōsolat̄: tu vero cruciaris: ꝓpter hoc monet Esa. xxviij. Qui crediderit nō festinet. s. accipere hic tēporalia: sed expectet vsq̄ꝫ in finē: qꝛ vt dicit̄ Esa. lxiiij. Oculus nō vidit deus absq̄ꝫ te q̄ preparasti nō festinātibus ad tēporalia ista: sed ad te qui eris omia in omnibus.

¶ Exurge domie non cōfortet̄ homo: iudicentur gentes in conspectu tuo. 20

¶ Exurge dn̄e). loquēti de fine seculi incidēte in memoriam aduentu antixp̄i: quasi territus exclamat. optans futurū iudiciū cōtinuo. (nō peribit patiētia pauperū). ⁊ nō vt pereat. (Exurge dn̄e). s. venire ad iudiciū ⁊ nō est contra illud. Amos. v. Ve desiderantibus diē dn̄i qꝛ hic petit ex cōpassione: ve aūt desiderātibꝰ ex p̄sumptōe: ⁊ sic in aduentu tuo fiat. (vt nō cōfortet̄). sup bonos. (homo). purus. (nō deus). i. antixp̄s q̄si humū sapiēs h̄ dicit ad confusionē ipsius antixp̄i q̄ mentiet̄ se esse deum. ij. Thessa. ij. Qui aduersat̄ ⁊ extollit̄ supra omē qd̄ dr̄ aut qd̄ colit̄ deus: ita q̄ in tēplo dei sedeat ostēdens se tanq̄ꝫ ipse sit deus. (Nō confortet̄). i. nō cōtinuet suā fortitudinē: paruꝫ eīn durabit. Math. xxiiij. Nisi abbreuiati fuissent dies nō salua fieret ois caro: sed ꝓpter electos breuiabunt̄ dies illi. Nō eīn durabit nisi p tres annos ⁊ dimidiū. Dan. xij. Vsq̄ꝫquo finis horū mirabiliū. ⁊ responsum est p tēpus ⁊ tēpora ⁊ dimidiū tēporis: sed interim anteq̄ꝫ exurgas (iudicent̄). i. puniant̄ ab eo. vel (iudicent̄) iusto iudicio in peccatū p̄cipitent̄. ab eo (gētes). i. geniti. (tales). i. male credētes. Joh. iij. Qui nō credit iā iudicatus est ⁊c̄. h̄ est aūt iudiciū: qꝛ lux. s. vere fidei venit in mūdū quā attulit xp̄s ⁊ apl'i ⁊ p̄dicatores ⁊ dilexerūt hoies mag. tene. infidelitatis quā lucē fidei: ⁊ iō iuste tales excecati ⁊ in tenebris ambulantes p̄cipitabunt̄ in pctm̄. ij. Thes. ij. Ideo mittit illis deus operationē erroris: vt credant mēdacia vt iudicent̄ oēs: qui vero crediderūt veritati: sed consenserūt iniquitati ⁊ hoc totum. (in conspectu tuo) O domine quia te nō latebit ⁊ vere ita erit quia.

¶ Constitue domine legislatorē super eos: vt sciant gentes quō homines sunt. 21

¶ Cōstitue). i. cōstitues. i. cōstitui pmittes ꝓpter peccata eorꝫ. Job. xxxiiij. Qui regnare facit hoiem hypocritā propter pctā ppl'i. (legislato.). i. antixp̄m qui prauā legē afferet q̄ peruertet eos. (sup eos). i. in onus: et h̄ pmittes vt sciant gētes p experientiā. (quō homies sunt). s. fragiles ⁊ stulti q̄ punitorē suū receperūt in ꝓsperitate positus non

M
De multiplici paupertate.

Q
Paupertas diligēda ꝓpter sex causas.

P
Nota bene ⁊ plures de patiētia pauperꝫ remuneranda et quō festinantia rep̄hendit̄ in scriptu.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

coglioſcit ſe hō:ſed in aduerſitate. Hiere. vj. Scḋm aliā translationē p omne flagellum eru.ie. Vñ ꝛ Alexan. dixit adulatoribus ſuis vos dicebatis me eſſe filiū iouis ꝛ deū ſed iſtud vulnus quod habeo probat me eſſe hoiem.

22 ¶ Vt quid domine receſſiſti lōge deſpicis in oportunitatibus in tribulatione.

¶ Vt quid dñe). dyapſalma. Quarta ps. Propheta vidēs preſſuras q̄bus affligent̄ ſancti tēpore antixpi querit q̄re dñs hoc pmittit dicēs. (vt q̄d dñe receſſiſti lōge). ſ.a bonis: hic nō querit vt ſoluat ꝛ ſic ſimplices doceat: vnde ſubdit. (deſpicis). i. ad modum deſpicientis te habes. (in oportunitatib᷒). i. oportune dimittēs eos ſupple in tribulatiōe. vel (deſpic᷒) vt ſupra (in opor. in tribu.). i. in oportuna tribulatiōe q̄ oportuna ꝛ vtilis eſt multis de cauſis. Prima eſt q: purgat. Sap. iij. Tanq̄ aurū in fornace probauit. Greg. Qđ fornax auro ꝙ flagellū grano: ꝙ lima ferro. h̄ facit tribulatio viro iuſto. Greg. Ignē tribulationis admonet vt in nobis viciorꝫ rubiginem purget. Scḋa eſt q: roborat. Eccli. xxvij. Vaſa figuli pbat fornax: ſed ī fornace alia diſrūpunt̄ ꝛ crepūt: alia vo ſolidant̄. Greg. Pena interrogat ſiquis in aduerſitate poſitus deū veraciter amat. Tercia ē q: hūiliat. ij. Cor. xij. Ne magnitudo reuelationū extol. me datus eſt mihi ſti. ꝛc. Greg. Dum aduerſitate humilitas proficit pſpera eſt aduerſitas que ab elatione cuſtodit. Quarta eſt q: impellit ad deū. ps. Multiplicate ſunt infir. e. poſtea acce. Greg. Mala q̄ nos hic premūt ad deum nos ire cōpellūt. Quinta eſt q: letificat. Act. v. Ibant apoſtoli gaudētes. Greg. mira diſpenſatione dū exterius deus affligit interius reficit. Sexta cā eſt: quia dum bonos pſequūtur mali inflāmant̄ boni ad dilectionem dei vnde ſubdit.

Q Tribulatio vtil̄ eſt mltiplicit̄.

23 ¶ Dum ſuperbit impius incendit̄ pauper: cōprehendunt̄ in cōſilijs quibus cogitāt.

¶ Dū ſupbit impius ꝛc.) Exo. j. Quāto opp̄mebant̄ filij iſrl̄. tāto mag̃ creſ. ꝛ multi. ps. Iuſtus vt pal. flo. Natura eſt palme vt q̄nto mag̃ in radice atterit̄ tāto mag̃ creſcit. Dicit ergo. (dū ſuperbit impius) antixp̄s et cōplices ei᷒: qui oēs in glutino iniq̄tatis ſunt: ſicut oēs iuſti in glutino charitatis ſunt vnius: de h̄ impio Eſa. j. Spū labiorū. ſcꝫ interfi. impi. ꝛ. ij. Theſ. ij. Et tūc reuelabit̄ ille iniqu᷒ quē dñs ieſus interfi. ſpū oris. ſ. dū inquā ſupbit impius incēdi. pau. ſpū. i. purgat̄: vl'(incēditur). i. amore dei: ſicut pugil inflāmat̄ dū pugnat: ſed ipſe ꝛ cōplices eius. (comprehendunt̄). q. q̄buſdā vinculis. (in cōſilijs). i. p conſilia q̄bus cogi. i. comphendere ſanctos: ꝛ ita pprio gladio interficiunt̄: ſicut Golias. j. Reg. xvij.

24 ¶ Quoniā laudatur peccator in deſiderijs anime ſue: ꝛ iniquus benedicitur.

¶ Quoniā laudat̄). cōtinuatio ſupra dixit ꝙ ſupbit impius: hic oñdit quare ſupbiat: ꝛ aſſignat quiq̄ꝫ cauſas. Prima eſt adulatio de q̄ dicit: (qm̄ lau. ꝛc). Et nota ꝙ triplex eſt adulatio. Prima eſt qn̄ bonū qđ hꝫ aliquis ab alio ſupra id qđ extollit̄. Alia ē qn̄ bonū qđ nō hꝫ ei attribuit̄. Tercia eſt quādo malū quod facit fouet̄ ꝛ dicit̄ eſſe bonū ꝛ hoc eſt deterior ꝛ de hoc di. (qm̄ laudat̄ pec.). i. antichriſtus q̄ anthonomatice di peccator: vel etiā q̄libet de cōplicibus ſuis. Et nota ꝙ licꝫ in opere peccare maius ſit q̄ꝫ volūtas: tamē maius peccatū eſt laudare hoiem in voluntate peccādi q̄ꝫ in ipſo facto: ꝛ iō aggrauādo dicit. (in deſiderijs anie ſue). deſideriū antixpi erit vt credatur eſſe deus. de hac adulatiōe Prouer. j. Si te lactauerint peccato. ne acqui. eis. (ꝛ iniquus). i. antixp̄us dicit̄ peccator in deū iniquus in proximū in deū peccabit deſiderio in proximū facto. (bñdicitur. q. deus). i. laudat̄ a palponibus male faciendo: vt dicant illud poeticū exeat aulā q̄ vult eſſe pius. de talibus. ſ. adulatōribus ꝛ cui adulat̄ Ezech. xiij. Ipſe edificabat parietē: ipſi aūt liniebant luto abſq̄ꝫ paleis qui edificat parietē ponit lapidē ſuper lapidē: ita peccator peccatū ſuper peccatū: ꝛ adulatores liniunt luto. i. faciunt exterius apparere bonum: ſed hoc ſine paleis. i. ſine aliq̄ veritate: ſicut eñ platee mixte luto faciūt tenax temperamentū quo paries linitus firmiter ſtat: ſic veritas rei cū apparentia exteriori: ſtabilem facit rem apud deum et homines ſed non ſic in iſtis: quia ſubeſt veritas. Eſa. iij. Popule meus qui te beatū dicūt: ipſi te decipi. faciunt eñ ſicut Ioab qui amaſam occidit dū mentū eius quaſi oſculaturus eū teneret. ij. Reg. xx. Et abner ſibi occurrentē loquens ei in dolo. ij. Reg. iij. ꝛ per hoc.

R Nō de triplici adulatione.

¶ Exacerbauit dominū peccator ſm multitudinem ire ſue non queret. 25

¶ Exacerbauit dñm). i. ad iracundiā prouocauit. (peccator). i. antixp̄s ꝛ q̄libet fautor eius ſimile de herode Act. xij. Qui ſibi vſurpauit diuinitatē ꝛ interfectus eſt percutiente eū angelo dñi: ꝛ adeo exacerbauit ꝙ (ſm multitudinē ire ſue). ſ. dei. (nō queret). id eſt nō puniet eū in preſenti corrigendo ꝛ ad gratiā vocando: hoc eſt querere dei Luc. xix. Venit filius ho. q̄rere ꝛ ſaluū fa. quod pe. et hec ē ſecūda cā q̄re ſupbit. ſ. quia nō corripit̄. vnde Eccle. viij quia nō profertur cito contra malos ſentētia abſq̄ꝫ vllo timore filij hominū perpe. ma. Tercia cauſa eſt: q: nō attēdit bonitatē dei ꝛ gaudia celeſtia. vñ ſubdit.

S De antixp̄o q̄re ſupbus erit in deum.

¶ Non eſt deus in conſpectu eius inquinate ſunt vie illius in omni tempore. 26

¶ Non eſt deus in conſpectu eius). Vt ip̄m ꝛ bona ſua oculo fidei vel intellectus reſpiciat: ꝛ oculo affectus vel charitatis appetat. Oſee. v. Viuemus in conſpectu eius: quia ſic illum duobus oculis reſpicit ſpiritualiter viuit. Abac. ij. Iuſtus ex fide viuit. ſcꝫ formata p charitatem: et hoc. ſ. ꝙ: (nō eſt deus in cōſpectu eius). patet per hoc qđ ſequitur: quia (inquinate ſunt vie illius) per pctm̄ ꝛ ſicut di Sap. j. In maliuolam animā nō introi. ſa. neq̄ꝫ in cor. ſubdi pec. vie eius ſunt cogitationes opera ꝛ volūtates. (in omni tem. vite ſue). vel reſpectu oium temporū: q: in nullo fuit tanta malicia quāta in ipſo erit. vel (in omni tēpo.) ſ. pſenti: pterito ꝛ futuro. vnde de pñti ſubdit.

27 ¶ Auferuntur iudicia tua a facie eius: omnium inimicorum ſuorum dominabitur

¶ Auferūtur ꝛc). Quarta cā quare ſupbus erit: q: nō cōſiderabat penā infernalē que ſibi ꝛ peccatoribus reſeruatur: vñ dicit (auferūtur iudicia. t.) quibus in pſenti iudicas occulte: ꝛ in futuro iudicabis manifeſte. (a fa. eius). id eſt a mēte ꝛ memoria eius: ꝛ ſic (nō timebit) pus remouit fidē ab eo q̄ eſt principiū virtutū ꝛ charitatem que eſt perfectio ipſarū ꝛ ſic per conſequēs omnē virtutem amouit ab eo: ibi. (nō eſt deus in cōſpectu eius) hoc autē cum dicit (auferunt̄ ꝛc.) remouet timorē qui eſt principiū donorū ꝛ ſic remouet ab eo virtutes ꝛ dona. Quīta cauſa eſt dominiū eius: de quo dicit (omniū inimi. ſu. do.) q: pſperabitur in cūctis ꝛ ſolus regnabit: de quo dominio Apoc. xiij. Vidi beſtiā aſcendentē de mari habentē capita ſeptē ꝛ cornua. x. Hec beſtia eſt antixp̄us. vij. capita que habebat ſunt vniuerſitas regū ꝛ pncipū quos ſubiectos habebit. vel timore vel bello. Sꝫ obijci pōt oēs electi erunt inimici antixpi: ergo dñabit̄ eorꝫ: ꝛ ſic nullus ſalu᷒ erit. Solutio (dñabit̄) voluntate ſicut xp̄s vult omēs ſaluos fieri vel (dñabitur) corporū nō animarū. Iob. ix. Terra data eſt in manus impij. 28

¶ Dixit enim in corde ſuo: non mouebor a generatione in generationē ſine malo.

¶ Dixit eñ) cōtinuatio. q. quis q̄reret qualiter veniet ad tantā ptātem ecce q: (dixit in corde ſuo). i. cogitabit non dixit ore q: verba dulcia dicet ad alliciendos hoies et q̄d dixit (nō mouebor a genera. in genera. ſine malo). i. dominiū. m. nō extendet̄ de gēte ad aliā gentē niſi multis mala inferā: vel aliter (nō mo. a ge. in ge. ſi ma) in fama mea celebris nō tranſibit ad poſteros ſine malis artibus: ſicut legitur: ꝙ quidā romā incēdit: ꝛ ductus eſt auguſtū ceſarē qui q̄ſiuit ab eo cur hoc feciſſet: ꝛ reſpondit: vt fama eius ſic tranſiret ad poſteros: legit̄ etiā ꝙ quidā in germania

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

factus eſt hereticus vt inſignis ⁊ famoſus heretur. vel ſic (nō mo.a ge.) mortali. (in ge.) immortalē (ſine ma).i.ſine malis artib⁹: putabit eñ ſe p malas artes vētuꝝ de terra in celū cū corpe ſicut attēptauit Symon magus vl' ſic. (nō mo.a ge.in ge).i.ſp viuā et regnabo ⁊ addit ꝓpha (ſine malo).q.d. viues quidē ſed nō ſine malo: qꝛ viues in morte eterna. Nec mirū ſi ita dicet: qꝛ malicia plenus erit cuius maliciā proſequit̄ dicens.

29 ¶ Cuius maledictiōe os plenū eſt ⁊ amaritudine ⁊ dolo: ſub ligua ei⁹ labor ⁊ dolor.

De malicia antixpi

¶ Cuius).q.d. ex ſupbia de q̄ pdictū eſt faciet hec mala q̄ ſequunt̄ pmo blaſphemia. Vñ dicit (cuius os maledictione).i.blaſphemijs (ple.eſt) Dañ.xj. Aduerſum deū corū loq̄t̄ magnifica. ⁊ deū prim ſuoꝝ nō reputabit ⁊ Apoc. xiij. Datū eſt ei os loquēs magna ⁊ blaſphemiā Scdo cōminabitur bonis: vñ dicit (⁊ amaritudine).i.amara comminatiōe ⁊ incautos decipiet: vñ ſequit̄ (⁊ dolo).i.verbis doloſis ⁊ pmiſſis ⁊ hoc vt faciat multū laborabit: vñ ſeq̄tur (ſub lingua eius labor) q̄ſi ſubditur.i.vt quid diceret ⁊ cōminabit̄ ⁊ pmittet executioni mādet̄ laborē magnū ſuſtinebit. Hiere.ix. Docuerūt linguā ſuā loqui mādaciū vt iniq̄ agerēt. Greg. Dū fallacia ſuū cor tueri cogit̄: duro labore fatigat̄: ⁊ qꝛ nō ſp poterit facere ad libitū ſuū dolebit: vñ addit (⁊ dolor) Itē p h̄ qđ dicit (ſub lingua) innuit qđ hoc occultū erit. Job.xx. Cū dulce fuerit in ore eius malū abſcōdet illud ſub lin.ſua. Greg. in lingua ⁊ nō ſub lingua malū eſſet ſi loquēs maliciā apiret: iō dicit (ſb lingua.e.la.⁊ do.) labor ex pte corpis: dolor ex pte aīe: ⁊ merito: qꝛ labor pmiſſus fuit ade cui dictū eſt Geñ.iij. In labore comedes: ⁊ dolor fuit pmiſſus eue cui ibidē dictum eſt. In dolore paries. puerb.xvj. Vir iniquus lactat amicū ſuū ⁊ ducit p viā non bonā qui atto.oculis cogitat praua ⁊ mordens labia ſua pfi.ma. Prouer.xxvj. Labijs ſuis intelligit̄ inimicus cū corde tractauerit dolos q̄ñ ⁊c. et ſequitur: quō laborabit ad pdendos bonos.

30 ¶ Sedet in inſidijs cum diuitibus in occultis vt interficiat innocentem.

¶ Sedet) morā faciēs (in inſidijs) ſicut latro (cū di.) q̄s ipſe ditabit: vt cupidos diuitiaꝝ ad ſe cōuertat: non dicit ꝙ ſedeat cū paupibus: qꝛ ſicut nulla pticipatio iuſticie ad iniquitatē.ij. Cor.vj. Ita nulla eſt pticipatio paupis ad diuitē Eccli.xiij. Quid cōicabit cacabus ad ollā: ⁊ hoc faciet (in occult̄) hypocrita eñ erit nec ſe inſidiatorē dicet: ſ; poti⁹ ſaluatorē ſe eē ſimulabit ⁊ h̄ fine faciet iſta (vt interfi.innocē.) faciēdo eū nocētē: xp̄s ecōtrario vt viuificet Jo.iij. Nō miſit de⁹ fi.ſu.vt iudi.mun.ſ; vt ſal.mun.p ip.

31 ¶ Oculi eius in pauperem reſpiciūt inſidiatur in abſcondito quaſi leo in ſpelūca ſua.

¶ Oculi eius) cōtinuatio licȝ ſit peſſim⁹: vt pdictū eſt: tñ volet aſſimilari xp̄o qui reſpicit paupes. Eſa.lxi. Ad quē reſpiciā niſi ad paup. ⁊c. ⁊ iō dicit: (oculi eius).i.antixp̄i (in pau.reſpi.) quaſi miſerēdo ⁊ cōpatiēdo: ita faciūt hypocrite: ſ; lȝ ſimulet miam: nihilomin⁹ tñ ⁊ crudelis: ⁊ neq̄ erit: vñ addit (inſidiat̄ i abſcōdito) vt q̄ñocūq; noceat qꝛ ſicut dī Eſa.x. Ad cōterendū erit cor ei⁹ ⁊ ad internitiōnē gentiū nō paucarū (q̄ſi leo in ſpe.ſ.).i.vult nocere p violentiā ⁊ p fraudē (q̄ſi leo) q̄ꝫtum ad violentiaȝ. Treñ. iij. Vrſus inſidiās factus eſt mihi leo in abſcōdito ibi glo. his duab⁹ beſtijs omis ſeuitia dyaboli monſtrat̄ (in ſpelū.ſ.) q̄ꝫtum ad fraudulentiā qꝛ antixp̄s tres pſecutiōes q̄ diuerſis tpibus fuerūt in eccl'ia.ſ.ſtragē martyrū conflictū hereticoꝝ ſeductionē falſoꝝ fratrū cōflabit in vnā pſecutionē: ⁊ iō maior erit illa tribulatio oibus alijs. Math. xxiiij. Erit tunc tribulatō magna q̄lis nunq̄ fuit ab initio mūdi: neq; fiet: vñ Amos.v. Quō ſi fugiat vir a facie leonis ⁊ occurrat ei vrſus ⁊ ingrediat̄ domum ⁊ innitat̄ manu ſup parietē ⁊ mordeat eum coluber: p leonē qui ferox eſt ⁊ ſupbus ſignatur tyrannica pſecutio: p vrſum qui infirmus eſt capite ⁊ duriſſima pelle tegitur ſignificant̄ heretici q̄ infirmitatē capitis.i.mentis.infidelitatē patiūtur, ⁊ duri ⁊ incorrigibiles ſunt. Prouer.xxv. Leo rugiēs ⁊ vrſus eſuriēs pncipes ipſius ſup populū pauperē: p colubꝛ mordentē in domo: domeſticus inimicus.ſcȝ falſus frater ad quid aūt inſidietur. aperit propheta ſubdens.

¶ Inſidiatur vt rapiat pauperē rapere pauperem dum attrahit eum. 32

¶ Inſidiatur vt rapi.pau.) p violentiā ⁊ inſidiatur repete rape pau. per fraudulentiā: dum attra.e. blādities ⁊ pmiſſis. de quibus promiſſis ſubdit.

¶ In laqueo ſuo humiliabit euȝ: inclinabit ſe ⁊ cadet cū dominatus fuerit pauperum. 33

¶ In laqueo ⁊c.) laqueus iſte eſt felicitat̄ ⁊ diuitiaꝝ promiſſio q̄ ſunt laqueus.j. Thi.vj. Qui volunt diuites fieri inci.in temp. ⁊ in la.diaboli (ſuo).i.qui ſibi fit.i.ad voluntatē ſuā: vel (ſuo).i.q̄ ſibi fit ad illaq̄andū eū (humiliabit eū).ſ.pauperē: qꝛ q̄ntum ipſe in tpalibus diuitijs ⁊ honorib⁹ extollet̄ tantū paup cōtemnet̄: vel (hūiliabit).i.ſibi ſbijciet q̄ñtum ad illos q̄s puertet. hic eſt eñ draco de q̄ dī in Apoc.xij. Et cauda ei⁹ trahebat terciā ptem ſtellaꝝ celi: qꝛ multi cōuertent̄ ad eū: etiā de his q̄ ſtelle celi.i.boni pus erāt. Ecce iam dixit ꝓpha quō antixp̄s ad alios ſe habebit: poſtea ſbiungit q̄ modo ſe habebit i ſeipō: vñ dicit (inclinabit ſe) ad delitias ⁊ voluptatē carnalem. Eccli. xlvij. Dicit̄ ad ſalomonē inclinaſti femora.t. mulieribus. pſ. Oēs declinauerūt ſi.inuti.facti ſunt alibi oculos ſuos ſta.decli.in terrā.ſed tandē cadet cū do.fu.pau. qꝛ cū extulerit ſe nō ſolū ſup paupes: ſed ⁊ ſupra oīne qđ dī ⁊ colit̄ deus: vt dī.ij. Theſſal.ij. Tūc dicit̄ ei fulminare ⁊ ita fulminatus cadet: qꝛ ſicut ibi.ij. Theſſal. dicitur. Interficiet eū dñs ieſus ſpū oris ſui: ſic ambicioſi.pſ. Alliſiſti eos dū alle. Job.xxx. Eleuaſti me ⁊ q̄ſi ſup ventū ponēs alliſiſti me valide. Eccli.xxxij. Rectorē te poſuerūt eſto in illis ⁊c j. Pet.v. Neq; vt dñantes in cle. ⁊ hoc totū proueniet antichriſto ex defectu fidei: qđ innuit propheta ſubiungens.

¶ Dixit eñi in corde ſuo oblitus eſt deus: auertit faciem ſuam ne videat in finem. 34

¶ Dixit eñ in cor.ſuo).i.apud ſe nō palā (oblitus eſt deus) me punire ⁊ ita (auertit faciē ſuā ne videat in finē).i. ne extremo iudicio puniat: vl' (ne vide.in fi.).i.in iſtud extremū elementū.ſ.terra.q.d. deus nō curat tpalia iſta: nec ea q̄ fiunt in terra: ſed tñ celeſtia ⁊ ea q̄ fiunt in celis: ⁊ cōplectit̄ hic tria tpa.ſ.pteritū cū dicit (oblitus eſt deus) pñſens cū dicit (auertit faciē) futurū cū dicit (ne vide.in fi.) Cōtra pmū Eccl'.xxiij. Mēoria.m.ingene.ſe.cōtra ſcđm Prouer.xvj. Omnes vie hoim patent oculis eius. Job. xxxvij. Sup oēs celos cōſiderat ⁊c. Cōtra terciū dicit̄ ſupra: quoniā non in finem oblitus.e.pau.

¶ Exurge domine deus ⁊ exaltetur manus tua; ne obliuiſcaris pauperum. 35

¶ Exurge dñe). Quita ps in qua ſub voce nauicule Petri inter pcellas fluctuātis.ſ.eccl'ie laborantis: maxie tpe antixp̄i q̄ſi dñm in naui dormientē ſuſcitās exclamat (exurge dñe deus) a ſomno quo videris dormire q̄ ſinis pauperes tribulari. pſ. Excitat⁹ eſt tanq̄ dor.dñs: excitat̄ aūt clamore paupeꝝ.pſ. ꝓpter miſeriā inopū. ⁊ ge.pau.nūc exur.dicit dñs (exurge) ergo q̄ſi de ſomno: inſurge ad vindictā ⁊ cōſurge ad auxiliū (⁊ exaltet̄ man⁹.t.).i. mōſtretur potētia tua i iudicio. Eſa.ij. Exaltabit̄ dñs ſolus i die illa qꝛ dies illa dñi exerci. ſup.o.ſup ⁊ ex.⁊c. ⁊ loq̄t̄ h̄ p ſiſe cū dicit (exurge ⁊ exal.ma.t.) ſic q̄ñ aliq̄s vult aliquē vberare fortit̄ exurgit ⁊ manū leuat vt forti⁹ poſſit pcutē (ne obliuiſcaris pau.) ſicut putāt impij: vñ ſupra dixit in corde ſuo oblitus eſt de⁹. Eſa.xlix. Nūquid pōt obliuiſci mulier infan.ſ.vt nō miſereat̄ filio vteri ſui. Vidēs aūt eccl'ia ſe i illo iudicio liberandā exultat ⁊ pſecutori inſultat dicens.

¶ Propter quid irritauit impius deum: dixit enim in corde ſuo non requiret. 36

¶ Propter q̄d irritauit impius deū).i.antixp̄s ⁊ complices eius pſequēdo ſanctos.i.q̄d profuit ei tanta mala fa

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dere.ad Ro.vj. Quem fructũ habuiſtis tũc in his in qui.
nũc.e. ⁊ hoc modo legendo notat hec ꝓpoſitio ꝓpter cau-
ſam finalẽ:poteſt aũt aliter legi vt notat cauſam impellen
tẽ:vt ſit ſenſus.(ꝓpter q̄d ⁊c.).i.quid mouit eũ vt iſta fa
ceret:⁊ ſubdit (quid fuit).ſ.ꝑſumptio (dixit eñ i cor ſuo)
id eſt cogitauit (nõ reqret) de⁹ iſta q̄ facio:vñ ſupra (auer
tit fa.ſu.⁊c.) poteſt aũt queri de quolibꝫ peccatore(ꝓpter
q̄d irritauit impius deũ) vt q̄rat ⁊ de cã impellẽte ⁊ ꝑmo
V Peccatuꝫ abbominã dũ multis de cauſis. — de finali(ꝓpter q̄d ⁊c.)q.ꝓ nihilo qꝛ pro pctõ ꝙ mult⁹ de
cauſis abbominãdũ ⁊ cõtemnẽdũ eſt vicꝫ qꝛ viliſſimũ eſt
Ezech.xviij. Quare moriemini dom⁹ iſrl.q̄ñ pro nihilo.ſ.
pro pctõ qd̄ nihil ⁊ viliſſimũ eſt:vñ phus. Si ſcirem deos
ignoſcituros ⁊ hoies ignoraturos:adhuc dedignarer pec
care. Itẽ qꝛ ſordidũ eſt peccatũ. Deut. Peccauerũt ei nõ
filij eius in ſordibus. Itẽ qꝛ parũ durat. Greg. Momẽta
neũ eſt ⁊ leue:qd̄ delectat:eternũ eſt qd̄ cruciat. Itẽ qꝛ la-
X Qꝛ peccatũ ſit volũtariũ et ex defectu fidei ꝓcedat — borioſum. Sap.v. Laſſati ſum⁹ in via iniq̄tatis ⁊ ꝑditio-
nis ambulauim⁹ vias difficiles. Hiere.ix. Vt iniq̄ agerẽt
laborauerũt. ⁊ Greg. Vigilijs ⁊ cruciatib⁹ cruciatũ merẽ-
tur eternũ:vel (ꝓpter quid). Scd̄o mõvt q̄rat que fuit cã
impellẽs ad pctm̄.q.dicat nulla qꝛ hoſt⁹ eſt debilis: vnde
Hier. Debilis ẽ hoſtis q̄ nõ põt vincẽ niſi volentẽ. Itẽ ni
hil põt eũ cogere ad pctm̄. Sene. Res hũane i bono ſunt
nemo niſi in ſuo vicio fit miſer:omitte excuſationẽ nemo
peccat inuitus. ⁊ Augu. Pctm̄ adeo eſt voluntariũ qd̄ ſi
nõ volũtariũ nõ eſt pctm̄. Itẽ hõ hꝫ preſidiũ angelorũ.pſ.
Angelis ſu.mãda.de te:vt cuſt.t.in oi.vi.t. Itẽ hꝫ ipm̄ de
um in auxiliũ.pſ. Cũ ipo ſuꝫ in tribu.j. Cor.x. Fidelis eſt
de⁹ qui nõ patieꝛ vos tẽptari vltra id qd̄ po.cũ igiꝛ pctm̄
ſit ita deteſtandũ vt ꝑdixim⁹ ⁊ debilis ſit hoſtis ⁊ dei ⁊ an
gelorũ hẽamus auxiliũ(ꝓpter q̄d irritauit impius deũ di-
xit eñ in corde ſuo nõ eſt de⁹)requirẽs.ſ.ad vindicanduꝫ
et ita h̄ fit ex defectu fidei:qꝛ ſi q̄s timeret penã gehẽne et
crederet ꝓmia patrie.nunq̄ꝫ peccaret mortaliꝛ:vñ Orige.
Si cuius cã periclitaꝛ: cõſulit iura ⁊ leg.peritos ſi q̄s in-
firmaꝛ cõſulit medicos ne moriaꝛ:ſ nõ cõſulit ſacrã ſcri-
pturã ne puniaꝛ:⁊ q̄re facit hoc:qꝛ credit:illd̄ vo minime
⁊ tñ dĩ Eſa.viij. Cũ dixerint vobis querite a phitonibus
⁊ a diuinis q̄ ſtudẽt incãtatiõibus ſuis. Nũquid nõ ppl̄s
a deo q̄ret viſionẽ pro viuis ⁊ mortuis. q.d.ita ad legem
mag. ⁊ ad teſtamentũ impius irritat deũ:ſed deus proſpi-
cit ꝙ veniat dies eius ⁊ hoc eſt.

57 ¶ Vides quoniã tu laborẽ et dolorem con
ſideras:vt tradas eos in manus tuas.

¶ Vides q̄m tu la.⁊ do.cõſi.vt tra.e.in ma.t.)qd̄ ſic con-
ſtrue(vides)vt.i.quomõ(tradas.e.in ma.t.).ſ.antixp̄m
⁊ ſeruos eius ad puniendũ:⁊ h̄ (quoniã tu labo.et do.cõ-
ſi.)quẽ ſanctis in via intulerũt:hoc eſt qd̄ ſupra dixit ſub
lingua eius labor ⁊ do.vel ſic ſm̄ Auguſtinũ interrogati-
ue(vides).i.vidẽdo diſſimulas:qꝛ tu times laborẽ nimi-
um pati in puniẽdo.hoc eſt(quoniã tu labo. ⁊ do. cõ.vt)
id eſt(ſi trades.e.in ma.t.ad puniendũ dolorẽ dicit q̄tuꝫ
ad irã interiorẽ laborẽ dicit q̄tũ ad opus vindicte exteri-
us:eſt ḡ ſenſus.o dñe nũquid impunita dimittes ſcelera
eorũ vt ipi dicũt eo ꝙ timeas in puniẽdo laborare ⁊ iraſci
more hoim abſit oñſa a ꝓpheta dei iuſticia quã exhibit pu
niẽdo malos agit de ei⁹ miſcdia quã exhibet bonis ⁊ h̄ du
obus mõis ꝓtegẽdo a malo:⁊ adiuuãdo in bono:⁊ h̄ eſt.

58 ¶ Tibi derelictus eſt pauper : orphano tu
eris adiutor.

¶ Tibi derelictus eſt paup̄)vt eũ ꝓtegas. Ecce ꝑmũ ⁊ le
ge diſcretiue ⁊ cũ pondere.q.tibi qui talis es de ſcd̄o ſub-
dit(orphano tu)non alius(eris adiutor)ad bonũ facien
dũ orphanus eſt cui pater mũdus ⁊ mater cõcupiſcentia
mortui ſunt de q̄bus Ezech.xvj. Pater tuus amorreus ⁊
mater tua cethea:amorreus interp̄taꝛ amaricãs : hoc eſt
mũdus multis amaritudinib⁹ ⁊ doloribus ſuos afficit ce
thea interpretaꝛ tenebreſcẽs ⁊ ſignat carnẽ ſiue carnis cõ
cupiſcentiaꝫ q̄ lumen rationis abſorbet ⁊ obtenebrat.pſ.
Moraliꝛ. Supcecidit ignis cõcupie ⁊ nõ viderũt ſo.iuſticie. Mora
liter:vſus iſte ꝑlatorũ eſt.(tibi derelictus eſt pau.⁊c.) Vñ
de malis cõqueriꝛ dñs Eſa.j. Pupillo nõ iudicãt cã vi-
due nõ ingrediꝛ ad illos:quo aũt adiuuat paupem ſbdit

¶ Contere brachiũ peccatoris et maligni: 39
quereꝛ peccatũ illius ⁊ non inuenieꝛ.

¶ Contere brachiũ).i.fortitudinẽ.(peccatoris).i.antixp̄i
qui dĩ ꝑ excellentiã peccator q̄tum ad ſe.(⁊ maligni)q̄-
tum ad proximũ ⁊ vere cõteres:(qꝛ quereꝛ pctm̄ illius)
id eſt iudicabiꝛ de peccato ſuo ⁊ peribit. Vñ addit.(et nõ
inuenieꝛ)quia peribit proiectus in tenebras exteriores.
Math.xlv. Vidi impiũ ſuperexaltatuꝫ ⁊ ele.ſicut ce.li.et
trãſiui. ⁊ ecce nõ erat q̄ſiui eũ ⁊ nõ eſt inuẽtus locus eius.
vel ſic:(quereꝛ pctm̄ illius).vtrũ adhuc neceſſariũ ſit ad
purgationẽ peccatorũ.(⁊ nõ inue.) qꝛ nõ erit neceſſariuꝫ
purgata eccl̄ia ſicut lima nõ eſt neceſſaria ferro planato.
Et nota ꝙ multis modis accipiꝛ brachiũ in ſcriptura:di- Y
ciꝛ eñ brachiũ potẽtia ſicut hic:diciꝛ etiã brachium bona Qꝛ multis
intentio.pſ. Poſuiſti vt arcũ ere.bra.m. Itẽ xp̄us dĩ bra- modis dicitur
chiũ. Eſa.liij. Brachiũ dñi cui reuelatũ eſt. Item dĩ bra- tur brachiũ
chiũ fortitudo corporalis. Job.xviij. Cõſumat brachia il
lius ꝑmogenita mors. Primũ brachiũ eſt cõterendũ. Se
cundũ appetendũ ⁊ deſiderandũ. Terciũ eſt exaltanduꝫ
Quartũ nõ eſt curandũ:qꝛ ſicut dĩ in pſ. Non in tibijs vi
ri beneplacitum erit ei.

¶ Dominus regnabit ineternũ et in ſecu- 40
lũ ſeculi:peribitis gentes de terra illius.

¶ Dominus regnabit).cõtinuatio ille cũ ſuis peribit:ſed
(dñs).ſ.xp̄s.regnabit).i.innoteſcet eſſe rex illis defunctꝭ.
j. Cor.xv. Cũ euacuauerit oẽm principatũ ⁊ ꝑtãtẽ:opor-
tet aũt illũ regnare:donec ponat omẽs inimicos ſub pedi
bus eius.(regnabit).dico nõ ad horã ſed(ineternũ.⁊.ꝑ)
id eſt in ſeculũ ſeculi.(vos aũt gẽtes).i. geniti tales.ſ.filij
ire ⁊ gentiliter viuẽtes.(ꝑibitis de terra illius). i.xp̄i de q̄
in pſ. Credo videre bona do.in ter.vi. ⁊ Geñ.penul. Iſa-
char aſinus fortis accubans inter terminos vidit requi.
qd̄ eſſet bona ⁊ ter.ꝙ optima ⁊ ſuppoſuit humerũ ſuũ ad
por. Iſachar interp̄taꝛ vir mercedis ⁊ ſignat illos q̄ mer
cedẽ eternã intantũ diligũt vt ſe illi quaſi matrimonio cõ
iũxerint cogitatiõe ⁊ auiditate ei adherẽtes aſinus cõten
tus eſt viliſſimo pabulo.ita ⁊ ipſi habitantes inter termi-
nos.i.neq̄ꝫ in corpore neq̄ꝫ extra corpus. Job.vij. Suſpẽ
diũ elegit aĩa.m.vidit oculo intellectus cõtemplando et
oculo affectus ꝑlibãdo requiẽ eternã Et notat hic duo in
q̄bus totũ gaudiũ paradiſi cõſiſtit.ſ.defectũ ois mali: Vñ
dicit requiẽ ⁊ abundantiã ois boni:vñ dicit terrã q̄.ſ.affe
ret fructũ ois boni:et ideo dicit vidit requiẽ ꝙ eſſet bona
⁊ terram quod op.in his autem.

¶ Deſideriũ pauperũ exaudiuit dñs pre- 41
parationẽ cordis eorũ audiuit auris tua.

¶ Deſideriũ pau.exaudi.dñs). Hic agit de ſaluãdis in q̄
bus quattuor notanꝛ. Primo impletio deſiderij cũ dicit:
(deſideriũ pau.exau.dñs). Secũdo facilitas exaudiendi
cũ dicit(ꝓparationẽ cordis.e.audi.au.t. Tercio remune-
ratio cũ dicit.(iudicare pupillo ⁊c.i.remunerare ſicut me
ruerũt. Quarto ſecuritas ꝑmij ibi(vt nõ appo.vltra.⁊c)
Dicit ergo.(deſideriũ pau.quo diẽ iudicij deſiderabãt ꝓ
pter mala q̄ ſuſtinebãt.(exaudiuit dñs). deſideriũ aũt vi Z
ri iuſti in tribus debet cõſiſtere qꝛ tria debet cõſiderare vi- Deſideriũ
delicet vt ſit in ſe mũdus a peccato:vt ſit vtilis proximo: ſanctũ i tri
vt ſit deuotus deo: Vñ diciꝛ Prouer.xj. Deſiderium iuſti bus dꝫ cõ-
omne bonũ oĩe diſtribuit hic tãgit illa tria teſte Mich. ſiſtere.
vj. Indicabo tibi o homo q̄d ſit bonũ ⁊ quid dñs q̄rat a
te vtiq̄ꝫ facere iudiciũ hominis ſe iudicantis in cõtritione ⁊
⁊ cõfeſſione mũdat a pctõ. Prouerb.xx. Rex qui ſedet in
ſolio iudicij intuitu ſuo diſ.omne ma. ⁊ diligere miſcdiaꝫ.
ecce ſecundũ ⁊ ſollicite ambu.cũ deo.t.ecce terciũ:⁊ ꝓpter
hec tria põt homo dici vir deſideriorũ ſicut Daniel. ſ nõ
niſi a deo dñt hec deſideria peti.pſ. Dñe aũ te oẽ deſideriũ
(⁊ auris.t.).i.clemẽtia.t. ⁊ eſt methaplaſmus(audiuit ꝓ
pa.cor.e.).i.cor corũ ꝓparatũ ad ſeruiendũ tibi vel ad re
cipiendũ te ſicut in templo:duobus aũt modis preparaꝛ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſcʒ in remouẽdo ſordes viciorũ ⁊ admouẽda pulcra orna menta ⁊ amena ꝟtutũ ⁊ opm: de his duob⁹ pſ. Paratum cor meũ deus para.cor.m. Ad hoc monemur.j. Reg.xvij Preparate corda vr̃a domino ⁊ ſeruite illi ſoli. Eccli.xviij Ante oratione͂ prepara.a.t.

42 ¶ Judicare pupillo ⁊ hũili ⁊ non apponat vltra magnificare ſe homo ſuper terram.

¶ Judicare).q.d.audiſti. (iudicare).i.in hoc exaudiſti. vt (iudices pupillo ⁊ hu.) acq̃ſitiue.i.ꝓferas ſnias ꝓ illo qui ſimul eſt pupillus cui pater mundus crucifixus eſt et hũilis qui.ſ.mũdo crucifixus eſt.Gal'.vj. Mihi mundus crucifixus eſt ⁊ ego mũdo. pupillus eñ ⁊ nõ humilis eẽt ſi quis de eo ꝙ mundũ cõtempſit ſupbiret:vel (iudicare) paſſiue. (pupillo ⁊ hu.) q̃ reuera ad ꝑfectũ paupm ⁊ hu miliũ iudicat⁹ eſt. (vt nõ appo.hõ).ſ.antixps prauus hõ (magnificare ſe.ſup terrã).ſ.eccliaʒ. Jtẽ (vt nõ appo.vl tra.mag.ſe hõ) Quicũqʒ ſup trã:vñ Aug. O pellis morti cina quid tenderis o ſanies feda quid inflaris ꝑnceps tu us humilis ⁊ tu ſuperbus caput humile ⁊ membruʒ ſup bũ ⁊ alibi:dicit idẽ Aug. Erubeſce homo eſſe ſupbus de us humilis effectus eſt. Eccli.x. Quid ſupbus ⁊c̃.

Pſ.x. Pſalmus X

IN dño confido). In ꝓcedenti.pſ.egit de perſe cutione bonorũ tpe antixpi futura. Hic autem agit de ꝑſecutiõe bonoꝝ q̃ eſt a mẽbris antixpi ſcʒ hereticis de q̃bus.j. Job.ij. Nũc antichriſti multi ſunt. Titulus in fine.pſ.dauid.hic ſupra ſepe expo ſitũ eſt. Jntẽtio.pſ.eſt docere reſiſtere hereticis. Mod⁹ hi ꝑtitus eſt.pſ.ꝑmo agit de hereticis qui catholicos in ſuaʒ prauitatẽ volũt cõuertere. Scḋo oſtẽdit que bona dabit deus bonis q̃ mala inferent malis ibi. (iuſtus aũt quid fe cit). In ꝑma parte vtit ꝓpheta ordine ꝑpoſtero:ꝑus eñ oſtẽdit quid reſpondendũ ſit hereticis q̃ʒ quid ipi dicant. Propheta loquẽs in ꝑſona cuiuſlibet fidelis cõtra hereti cos pugnãtis ꝑmo ſcutũ confidẽtie aſſumit dicens.

1 ¶ In domino cõfido quomõ dicitis anime mee:tranſmigra in montẽ ſicut paſſer.

¶ In dño confido). Qui eſt ſpes ſalutis mee. Eph.vlti. Exquo ego ſic confido in dño qũo o vos heretici (dicitis anie.m.).i.mihi. (tranſmig.in montẽ).i.ad nos q̃ ſumus magni ⁊ ſ'rati ⁊ debes tranſire: (qui es ſicut paſſer).i.pẽ

Moraliť natus ꝟtutibus:⁊ ſic blandiunť catholicis. Moraliter. hic dʒ habere vir iuſtus cũ tẽptatur ꝑcipue de vana glia: vel ambitione. (in dño confi.) qui eſt ſpes mea ꝑter queʒ nihil aliudvolo quẽ expecto:nõ mũdani nõ elati:de q̃bus Phil.iij. Quorũ finis interitus quoꝝ deus vẽter eſt ⁊ glo ria in cõfu.il.qui cer.ſapi.noſtra auteʒ cõuerſatio in celis eſt: Vñ ſaluatorẽ expectamus qui refor.cor.hu. n. confi. cor.cla.ſue.hoc ſignať Judi.ix. Ubi oliua noluit deſerere

A Juſtus dʒ cõfidere in dño pluribus de cauſis. pinguedinẽ:nec ficus dulcedinẽ ſuã: nec vitis vinũ vt in ter ligna promouereť. Debet aũt iuſtus cõfidere in domino pluribus de cauſis:quia homo eſt ſuus ſcʒ dei poſſeſſio: vel ſeruus.pſal. Seruus tuus ſum ego ſal. me fac. Jtem quia nõ ſolũ poſſeſſio aut ſeruus vł filius.pſal. Pater me us es tu deus ⁊ ſuſcep.deus ſa.mee. Jtẽ quia potẽs eſt de us potens es dñe. Jtẽ q̃ miſericors ⁊ verax.pſ. Confidẽ dũ eſt ergo in dño non in mũdo. Eſa.xxxvj. Ecce cõfidis ſup baculũ arundineũ confractũ iſtũ ſup egyptũ ⁊c̃. non in carne Hiere.vij. Maledictus qui cõfidit in hoie ⁊ po nit carnẽ brachiũ ſuũ:ideo dr̃ de eccl̃ia vel fideli aĩa. Cañ. viij. Que eſt iſta que aſcẽdit de deſerto huius miſerie deli cijs virtutũ affluens innixa ſup dilectũ ſuũ: ex quo igitur ſic: (in dño confi.qũo dicitis).q.d.fruſtra. (aie.m. tranſ. in mon.) ſupbie vel ambitionis. Et notandũ ꝙ dicit (dici tis anie mee. Non dicit mihi:q̃ dyabolus nõ curat mul tũ ꝙ hõ exaltetur exterius:dũmodo ſentiat ⁊ appetat in

B Cõparať vir iuſtus paſſeri ꝓpter mlta. terius in corde: (ſicut paſſer). Ecce quid dicunt ſuggeſtio nes praue q̃bus hic loquiť vir iuſtus:merito tu debes trã ſire q̃ es: (ſicut paſſer).i.pennatus virtutibus operibus bonis:cõparať aũt vir iuſtus paſſeri ꝓpter mlta. Primo quia vt paſſer vir iuſtus eſt modicus ꝑ humilitatẽ. Greg. Studiũ ſanctoꝝ eſt humilia de ſe ſentire. Jtẽ leuis ꝑ tem poraliũ abiectionẽ. Hiero. Tu onuſtus auro arbitrarł te xpm ſequi cautus ꝑ ſui ſollicitã cuſtodiã. Apoc.iiij. Ani malia erant plena oculis ante ⁊ retro. Jtem habitans in petra per iugem meditationẽ dominice paſſiõis. Cant.ij. Ueni amica mea in foraminibus petre.pſ. Eteni paſſer in uenit ſibi do.qm̃ ecce peccatores. Propheta cõuertẽs hic ſermonẽ ad catholicos:exponit quare dixerit ꝙ predixit. ſcʒ (in dño confi.⁊c̃.) q.d.ideo dixi hoc.

¶ Quoniã ecce peccatores intenderunt ar cum:parauerunt ſagittas ſuas in pharetra vt ſagittent in obſcuro rectos corde. 2

¶ Quoniã ecce peccatores).i.heretici. (intẽderũt arcũ) ſacrã ſcripturã ad ſe diſtorſerunt.i.ad voluntatem ſuã ex ponendã ſumpſerunt vt inde decipiant. Vñ addit (para uerũt ſagittas ſuas).i.verba venenoſa ⁊ acutas ſententi as ⁊ rõnes ſophiſticas (in pharetra).i.in abſcondito ⁊ h̃ (vt ſagittent in obſcuro).i. in ambiguis ſcripture:q̃ ob ſcuritate ſcripture decipiũt minores eã praue exponẽdo. (in obſcuro).i.in ſimplici ſenſu quia ſimpliciores decipi unt. (rectos corde). Prouer.iij. Cũ ſimplicibus ſermoci natio eius.ſ.illuſoris:de quo ꝑmittit ibi abbominatio dñi omis illuſor.i.hereticus q̃ illudit eis quos decipit vel alia littera in obſcura luna:luna eſt corpus globoſum:vt qui dã dicũt:cuius medietas eſt obſcura ⁊ alia lumioſa et qñ pars eſt luminoſa ad nos vertiť: incipit nobis apparere donec cor videať ⁊ dũ iterũ cõuertiť obſcura pars incipit apparere donec cor nob auferať lumioſa:hoc eſt eccl̃ia q̃ ex carnali ꝑte eſt obſcura:ex ſpũali ꝟo lumioſa: et hec ꝑs qñqʒ apparet hoibus qñqʒ latet q̃ ſoli deo nota eſt:aliĳ di cũt ꝙ luna nõ hʒ lumẽ niſi a ſole: ſed qñ ſoli ꝓpinqua eſt: nõ illumiatur ex ꝑte noſtra ⁊ iõ nõ apparet nobis:quãdo ꝟo recedit a ſole nobis corniculata incipit appere ⁊ h̃ cõ gruit eccl̃ie q̃ totũ lumẽ ſuũ hʒ a ſole iuſticie xpo: ſed no ta ꝙ luna tribus modis fit obſcura ꝑ eclipſim ꝑ interpoſi tionẽ nubiũ ⁊ finitis menſiũ decurſib⁹ ꝙ triplici ſtatui ec cleſie cõgruit:q̃ in tꝑe ꝑſecutorũ fuit cruentata fraude he reticorũ:fuit rubiginoſa corruptiõe falſorũ fratruʒ:lutoſa ⁊ eſt ſenſus. (vt ſagittẽt in obſcura luna).i.in eccleſia cru entata rubiginoſa lutoſa. Nota ꝙ ſacra ſcptura dr̃ arcus a quo eliciunť bone ſagitte:vñ Sagitte po.acu.⁊ etiã ma le ſagitte.ſicut hic diciť. (parauerũt ſagit.ſ.in pha.). Nec mirũ:q̃ bono odore moriunť mali:diciť etiam.ſagitta et pharetra. Vñ ꝟſus. ſe pharetra ſe ſe iaculo:ſeqʒ vtitur ar cu. Qz autẽ eos ꝑ ſacre ſcripture auctoritates decipiunt: non eſt a vicio ſcripture:ſed ab eorũ vicio:⁊ hoc patet

¶ Quoniã quẽ perfeciſti deſtruxerunt: iu ſtus autem quid fecit. 3

¶ Quã queʒ ꝑfeciſti).i.ſcripturas vel mãdata. (deſtru.) ipſi heretici q̃ntum in eis fuit male exponẽdo ⁊ ꝑuertẽdo vel (quẽ ꝑfeciſti).i.miores in eccl̃ia a q̃bus laudem maxĩ me ꝑfeciſti in eccl̃ia. Juxͣ illud in pſal. Ex ore infan.et lac. ꝑfe.lau.iſtos inq̃ʒ. (deſtruxerũt).i. inq̃ʒtum potuerunt q̃ eos q̃ lacte fidei ⁊ ſimplicis doctrine nutriendi erãt.here tici aculeis prauorũ dogmatũ veterauerũt iſti hoc faciũt. (Juſtus aũt).i. xps.⁊ eſt ſcḋa pars pſal.xp̃us dr̃ iuſtus anthonomatice q̃ ⁊ alios iuſtificat. (quid fecit).i.q̃d faci et ⁊ reſpondet:quia reddet bona bonis ⁊ mala malis. Et ꝑmo dicit ꝙ bonos in ipis habitãdo ſanctificat. vñ dicit. (dominus) omniũ ꝑ potentiã ⁊ creationẽ eſt. (in templo ſancto ſuo).i.in quolibet iuſto ꝑ culturã ⁊ gratiã.j. Coꝛ. iij. Neſcitis q̃ templũ dei eſtis ⁊ ſpiritus dei ⁊c̃. Et ibideʒ templũ dei ſanctum eſt quod eſtis vos.

¶ Dominus in templo ſancto ſuo: domi nus in celo ſedes eius. 4

¶ Dominus).hec dictio abſolute poniť vt locuʒ habeat ſequẽs relatio ſicut ibi Hierłm q̃ edi.vt ci. (ſedes eius eſt in celo) ſpecialiter:vel (in celo ſe.eius).i.in aĩa fideli vt faciat eam celũ.ſ.ſecreta ſcientẽ.diciť autẽ aĩa templum dei multis rõnibus. Jn tẽplo deus adorať ſimiliter in ani

C Aĩa eſt tẽplum dei mltipliciť.